

DIPLOMADOLGOZAT

Olti Kinga

2025

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Pénzügy mesterképzési szak

**Magyarországi nagyvállalatok adóterhelésének
vizsgálata a globális minimumadó tükrében**

Belső konzulens: Koroseczné Dr. Pavlin Rita
adjunktus

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** MATE, Kaposvári Campus

Külső konzulens: Koroseczné Dr. Pavlin Rita
adjunktus

Készítette: **Olti Kinga**

Kaposvári Campus

2025

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	3
1. ÁLTALÁNOS ADÓPOLITIKA AZ EURÓPAI UNIÓBAN	5
1.1. Általános adópolitika az Európai Unióban.....	5
1.2. Adóharmonizáció	7
1.3. Adóoptimalizálás	10
1.4. Agresszív adótervezés	10
2. GLOBÁLIS MINIMUMADÓ	12
2.1. Az OECD nemzetközi adóreformja	12
2.2. A globális minimumadóról.....	15
2.2.1. Mi a globális minimumadó célja?.....	16
2.2.2. Kire vonatkozik a globális minimumadó?.....	16
2.2.3. Kire nem vonatkozik?	17
2.2.4. Hogyan számolják ki a tényleges adókulcsot?	17
2.2.5. Ki fogja elvégezni a számításokat?.....	17
2.2.6. Mi történik, ha a csoport székhelye nem uniós országban van, ahol nem érvényesítik a minimális adókulcsot?.....	18
2.2.7. Vannak kivételek?.....	18
2.3. Érvek és ellenérvek a minimumadó esetében.....	19
3. A MAGYAR VÁLLALATOK ADÓZTATÁSA	20
3.1. A társasági adó.....	20
3.2. Az innovációs járulék.....	21
3.3. Helyi iparüzési adó (HIPA)	21
4. A VÁLASZTOTT VÁLLALATOK ADÓZTATÁSA	23
Anyag és módszertan	23
5. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELÉSÜK.....	24
5.1. Lidl Magyarország Kereskedelmi Betéti Társaság	24
5.1.1. A vállalatról:	24
5.1.2. A vállalat adózásának elemzése:.....	25
5.2. LOTTE Chemical Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság (Samsung)	27
5.2.1. A vállalatról:	27
5.2.2. A vállalat adóztatása:.....	28
5.3. TESCO-GLOBAL Áruházak Zártkörűen Működő Részvénytársaság	30
5.3.1. A vállalatról:	30
5.3.2. A vállalat adóztatása:.....	31

5.4.	Mercedes- Benz Manufacturing Hungary Korlátolt Felelősségű Társaság.....	34
5.4.1.	A vállalatról:	34
5.4.2.	A Mercedes-Benz Manufacturing Hungary KFT. adóztatása:	36
5.5.	A MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaság	38
5.5.1.	A MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaságról: ..	38
5.5.2.	A Társaság adóztatása:	39
	ÖSSZEFOGLALÓ	42
	IRODALOMJEGYZÉK	45
	EGYÉB FORRÁSOK.....	47
	TÁBLAJEGYZÉK	50
	ÁBRAJEGYZÉK	51

BEVEZETÉS

A mindennapjainkban eléggé nagy kihívást okoz az Európai Unió államjainak olyan adókat bevonni az országokba, amely nem mutat nagy eltérést ország és ország között, amely nem helyezi a piacot nagy versenybe, hanem próbál minden vállalkozónak egyenlő esélyeket adni a mindennapi megélhetéshez és a vállalat működtetéséhez. Legyen szó ebben az esetben nagy vagy kis vállalkozásról. Az adókikerülés büntetendő, ezért is meghatározó jelleggel bír az adóharmonizáció az országokon belül. Hiszen ez által nem áll fel annak a veszélye, hogy cégeket egy országból egy következőbe helyezünk át annak érdekében, hogy kevesebb adókötelessége legyen, vagy hogy több nyereséget tudjon realizálni az adott vállalat.

A dolgozatom során szó lesz az OECD pilléreiről, az 1-es pillérről és a 2-es pillérről, viszont a 2-es pillér által fogom a továbbiakban a globális minimumadót is felvezetni, ami segítségével kiküszöbölhető világi szinten is az agresszív adótervezés. Ennek a felvetésnek a hatására az EU egy irányelvvel a tagállamokat a globális minimumadó bevezetésére kötelezte. Ezt az adót már 2025-ös évre a vállalatok, akik meghaladták a 750 millió euró jövedelmet befizetik a 15%-os minimum adót.

Közép-Kelet-Európa alacsony nyereségadó kulcsokat alkalmaz, aminek a következtében alacsonyabb az adóterhelés ezekben az országokban. Magyarország alkalmazza a legalacsonyabb nyereségadó kulcsot az EU-ban, ezért a dolgozatomban öt magyarországi nagyvállalat adóterhelését mutatom be 2014-2023 időszakban.

A disszertációmban ahogyan már említettem azt próbáltam vizsgálni elméleti és gyakorlati szinten is, hogy ez az adó hogyan és miként valósul meg Magyarország-i vállalatok esetében, és csak úgy a multinacionális vállalatoknál. Magyarország esetében öt vállalatot néztem meg, amelyek ismert névvel rendelkeznek, nem csak magyar földön, vagy a szomszédos országokban, hanem nemzeti szinten is. Ezek a vállalatok ahogyan az „Anyag és módszertan” című fejezetben is említtem a következők: Lidl Magyarország Kereskedelmi Betéti Társaság, LOTTE Chemical Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság, TESCO-GLOBAL Áruházak Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Mercedes-Benz Credit Pénzügyi Szolgáltató Hungary Zártkörűen működő Részvénytársaság, és a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaság. A gyakorlati rész keretein belül megvizsgáltam a vállalatokat, nem csak olyan szempontból, hogy milyen múlttal rendelkeznek ezek a cégek, hanem a számok szempontjából is, három számomra fontosabb tényező segítségével: adókötelezettség, adózás előtti eredmény, és ennek a kettőnek a hányadából számoltam az adóterhelést.

Az elemzés során megállapítottam, hogy a vizsgált 10 év átlagában az öt vállalatból csak egy a Mol Nyrt.-t terhelte a globális minimumadó szabályoknál meghatározott 15%-nál magasabb adóterhelés és a többi 4 vállalat átlagos adókötelezettsége még a 9%-os társasági adókulcs szintjét sem érte el. Mindezek alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a globális minimumadó jelentős adóbevételeket fog eredményezni a magyar költségvetésben, azonban erre majd csak 2026-tól láthatunk adatokat.

Bennem mindig nagy kérdés volt, hogy hogyan lehet a vállalatoknak számon tartani, azt a sok adót amelyet az állam szab rájuk, azért hogy ők működni tudjanak és fennmaradjanak. Mindig kíváncsian figyeltem, hogy ha változik a törvénykezés, az adóztatás az milyen hatással van akár csak egy kis vállalatra ami pár személynek ad munkahelyet, akár olyanra ami csak egynek. Vagy ebben az esetben felmerül az is, hogy mi van azokkal a vállalatokkal, amelyek több száz embernek adnak munkahelyet és jövőt, amelyek már a multinacionális vállalatoknak számítanak. Na ebben az esetben beszélhetünk a globális minimum adóról, ami a nagyon nagy vállalatokat érinti, amelyeknek jövedelmük meghaladja a 750 millió eurót évente, ahogyan ezt már említettem.

A dolgozatom írása során és még mielőtt neki fogtam volna megfogalmazodott bennem pár hipotézis, amelyeknek az igazát az utolsó fejezetben azaz az "Összefoglaló" című fejezetben fogalmazom meg. A megfogalmazott hipotézisek pedig a következők:

1. A Covid 19 nevezetű járvány hatással volt a vállalatokra a 2020-as évben.
2. Az orosz- ukrán háború nem érződött a vállalatok adózás előtti eredményein.
3. A vállalatok az évek során növekedtek az adózás előtti eredmény szempontjából.

A hipotézisek segítségével próbáltam nagyjából összefogni a dolgozat egész részét, és egy átlátható következtetést levonni majd az utolsó fejezetben.

Mindezek során belátást kaptam a vállalati adóztatásba, láttam amire mindig is kíváncsi voltam, hogy hogyan ülteti be egy vállalat az adózási kötelezettségeit a mindennapokba, és ezt megszemlélhettem számokban is. Választ kaptam a kérdéseimre, amelyek a témaválasztáskor merültek fel bennem.

1. ÁLTALÁNOS ADÓPOLITIKA AZ EURÓPAI UNIÓBAN

1.1. Általános adópolitika az Európai Unióban

Az uniós adópolitikai keret, jogi vonatkozási körében az Európai Unió működéséről készült szerződésében a következőket foglalja magában:

- „az EUMSZ adórendeletekkel foglalkozó fejezete (110–113. cikke), amely a forgalmi adókra, jövedéki adókra és egyéb közvetett adózási formákra vonatkozó jogszabályok harmonizációjához kapcsolódik;
- a jogszabályok közelítéséről szóló fejezet (az EUMSZ 114–118. cikke), amely azokra az adókra vonatkozik, amelyek közvetett hatással vannak az egységes piac létrehozására, olyan adóügyi rendelkezésekkel, amelyek nem tartoznak a rendes jogalkotási eljárás keretébe;
- az adópolitikához kapcsolódó más rendelkezések, melyek a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgására (az EUMSZ 45–66. cikke), a környezetre (az EUMSZ 191–192. cikke) és a versenypolitikára (az EUMSZ 107–109. cikke) vonatkoznak.” (Ismertetők az Európai unióról, 2024a)

Továbbá az adóügyek terén is az együttműködés ami nagy szerepet vállal. Az uniós adórendeletek egyik fő jellemzője, hogy a jogszabályok elfogadásával kapcsolatosan a Tanács határoz a Parlamenttel való egyeztetése után. Az unióban hozott adózás esetében az elfogadott törvények és rendelkezések között a nemzeti rendelkezésekre is van hangsúly fektetve. A közvetlen adóztatás akár vállalati, akár személyi tekintetben a vagyona, a tőkére és a jövedelemre kivetett adókat jelenti. Ettől eltérően a személyi jövedelemadóra nem térnek ki az uniós rendelkezések. Ugyanakkor a társaságokra vonatkozó adó rendelkezések sokkal kidolgozottabbak, de ebben az esetben is az egységes piac elveihez tartozó rendelkezések vannak figyelembe részesítve.

Az EU-nak nincs közvetlen szerepe az adók értékének meghatározásában sem azok beszédésében, hiszen engedi, hogy a tagállamok határozzák meg azt az értéket amit kirónak egy adott területre, és az ország állampolgáira. Továbbá azt is az állam határozza meg, hogy a befolyt összeget ami az adók által az államkasszába beérkezik mire költi. Az uniónak a tevékenysége inkább arra tér ki, hogy nemzeti területen az adószabályok esetében a fogyasztóvédelmi és az unión belüli üzleti politikák megvalósuljanak. Szabad mozgása legyen az EU-ban az áruk, a szolgáltatásoknak és a tőkéknek, egyformán részesüljenek a jóból az Európai Unióhoz tartozó tagállamokban élő fogyasztók, vállalkozók és a munkavállalók is. Az

EU figyeli a tisztességtelen versenyt is, és nem engedi, hogy az egyes tagállamok ne hagyják versenyelőnyt elérni a vállalkozásokat, más tagországok vállalkozásaihoz képest. (Adózás, 2021)

Az Európai Unióban a közvetett adóztatás esetében azok az adófajták érthetőek, amelyeket nem a tulajdonra vagy a jövedelmre vetnek ki. Ebbe a csoportba tartozik a behozatali vámok, a hozzáadottérték-adó, az energia- és más környezetvédelmi adók, és a jövedéki adók. Az adórendeletek az Unióban azzal a céllal rendelkeznek, hogy az egységes piac az unión belül zökkenőmentesen működjön, és a közvetlen és közvetett adóztatást összhangban tartsák. (Ismertetők az Európai unióról, 2024b)

Az Európai Unióban a tagállamok kezében van az a hatáskör meghatározása, amely az adók bevezetésére, kiigazítására, vagy megszüntetésére irányul. Azok az országok amelyek tagjai az Európai Uniónak saját törvénykezésük szerint választhatják meg azt az adórendszert, amely számukra a megfelelőbbnek minősül, figyelembe véve azt, hogy összhangban kell állnia az európai uniós szabályzattal. Mindezeket figyelembe véve az uniós adópolitika fő céljai azok, hogy a határokon átnyúló gazdasági tevékenységek esetében az adóügyi akadályokat megszüntessék, 2050-re Európa olyan kontinenssé váljon, amely szén-dioxid-semleges lesz, együttműködést szeretne elérni a csalásokkal kapcsolatos küzdelmek terén és biztosítani szeretné az ellenőrzéseket, továbbá szeretne tenni az adókijátszás és a káros adóverseny ellen is. Az Európai Unió folyamatosan foglalkozik az adókikerülésekkel, az adótervezésekkel és az adókijátszásokkal, hogy elérjen egy olyan uniót amely a tagállamokban élő állampolgárok jóllétét biztosítsa. (Ismertetők az Európai unióról, 2024c)

Az Európai Unió adópolitikája ahogyan már említettem feljebb is, két elemből áll a közvetett adóztatásból és a közvetlen adóztatásból. A közvetett adóztatás az árukra és a szolgáltatásnyújtásra vonatkozik. Az áruk és a szolgáltatások esetében is a szabad mozgást próbálja biztosítani az EU adópolitikája. A közvetlen adóztatás az országok felelőssége, de ennek ellenére napirenden vannak az EU által kézben tartott olyan sztetenderdek amelyek az adóztatásra térnek ki, és a tagállamok pedig olyan közös intézkedéseket hoztak amelyek az adóelkerülést és a kettős adóztatást próbálják elkerülni. A közvetlen adóztatáson belül az EU a jövedéki adóra vonatkozó szabályokat hangolja össze a hozzáadottérték adóval. Ahogyan már említettem az adópolitikája az EU-nak azt biztosítja, hogy elkerülődjön a tagállamok közötti belső piaci verseny, ezt pedig ne torzítsák az olyan kulcsok és rendszerek közötti különbségek, amelyek a közvetett adóztatás keretében jönnek létre, továbbá ezek ne hátráltassák a tagállamok vállalkozásait, hogy azok tudjanak megfelelni a piacon. (EUR-lex, 2024a)

1.2. Adóharmonizáció

Az Európai Unió adóharmonizációs tevékenységét elemezve, fontos szem előtt tartani, hogy önmagában nincsen "európai adó". Viszont a Közösség jövedelmének bizonyos részét adóból származó bevételek képezik. Ezek a bevételek lehetnek vámbevételek, mezőgazdasági kivetések, valamint olyan forgalmi adók meghatározott hányada, amelyeket a tagországokban fizetnek be az állampolgárok, vagy a vállalkozások. (Jánosi Andrea, 2008a)

A közös piac hatékony működését folyamatosan hátráltatják, azok a nemzeti adójogi szabályok, amelyek arra vonatkoznak, hogy a szolgáltatásokat és az importtermékeket diszkriminatív adóügyi hatásokat hozzanak létre a szolgáltatásokkal és a termékekkel szemben. Ugyanakkor még az fölött is rendelkeznek, hogy ne legyen kettősadóztatás, ami azokra a jövedelmekre vonatkozik, amelyek más tagországokból jönnek. (Jánosi Andrea, 2008b)

A Római szerződésben is megtalálhatóak azok a jelek, amelyek azt mutatják, hogy egy-egy tagállam között az adópolitikát egységesíteni szerették volna. Az Európai Unió adóharmonizációs tevékenysége arra szolgál, hogy az unió országai közötti adópolitikai különbségeket minél jobban kiküszöbölje, és ne engedélyezze. Ennek a történések lehet pozitív illetve negatív hozománya is. Pozitív jogharmonizáció akkor jöhet létre, ha "a tagállamok adójogi jogszabályait közösségi jogi eszközökkel próbálják egymáshoz közelíteni". (Jánosi Andrea: A közvetlen adók harmonizációja az Európai Unióban, különös tekintettel a magánszemélyek jövedelemadóztatására, 2008). Míg negatív jogharmonizáció, akkor ha „harmonizáció alkalmazásakor a fő motívum az, hogy a különböző adójogi szabályok ne produkáljanak megkülönböztetést, illetve protekcionizmust a közös piacon.” (Jánosi Andrea, 2008c). Ezek mellett még megjelenik egy harmadik forma is. Ez a harmadik forma a szubszidiaritás elvét jelenti. Ennek az elvnek a segítségével a tagállamok saját szabályzatuk figyelembe vevésével próbálják adójogi szabályaikat párosítani.

Az adóharmonizáció rendelkezik pozitív és negatív hatásokkal egyaránt, ugyanakkor eléggé nehéz terület hiszen a tagállamoknak megvan a saját adóztatási felségjoga, ami ezeknek az államoknak a pénzügyi szuverenitásának alap eszköze. Ezt viszont a tagállamok nem szívesen engedik ki a saját kezeik közül, hiszen jogosultak az államok annak a meghatározására, hogy az országon belül kiket és milyen módon adóztatnak meg, továbbá arra is, ha adnak kedvezényeket, akkor azokat kiknek adják és az adó mentességet is kire vonatkoztatják. (Jánosi Andrea, 2008d)

Két fontos aspektus fogalmazódott meg az Európai Unióban az adóharmonizáció módszerét figyelembe véve. Az egyik szemlélet azt mutatja meg, hogy az adózási rendszereket

„földről” irányítva kell egységesíteni. Mindezt pedig úgy, hogy figyelem előtt tarják az Európai Unió közös céljait és ez mellett az egyes tagországok előnyeit. A szempont esetében azt kell figyelembe venni, hogy olyan adómértékek, adóalapok és adózási típusok alkalmazódjanak, amelyek a piaci egyensúlyt támogatják, és amelyek a társadalmi jólétet biztosítják. (Galántiné Máté Zsuzsanna, 2003a)

A második szemlélet pedig azt mondja ki, hogy maga a verseny fogja megszüntetni az adórendszerek különbözőségét. Ezt az mutatja meg, hogy azok az országok amelyek magas adókulcsokat és nagy adóalapokat használnak versenyhátrányba kerülnek, így csökkenteniük kell az adóikat, ez pedig nem történhet meg mert az államnak szüksége van a kiadások fedezésére. (Galántiné Máté Zsuzsanna, 2003b)

A két egymásnak ellent mondó szempont, azok szerint akik így vélekednek az Európai Unió adóharmonizációról, azt mutatja, hogy az adórendszereket amelyeket az államok használnak a hasonlóság fele tereli.

Négy szabadságelvvel határozhatjuk meg az adóharmonizációt, amelyek között szoros kapcsolat és kölcsönhatás mutatkozik meg. A négy szabadságelv a következők: a személyi jövedelemadó és a munkavállalók szabad mozgásának elve, a szolgáltatások, az áruk és az áfa szabad mozgásának elve, a tőke szabad mozgásának elve, illetve a társasági adó és a vállalkozás alapítás elve. (Jánosi Andrea, 2008e)

A személyi jövedelem adóval és a munkavállalók szabad mozgásával kapcsolatban az Európai Unióban nincsenek olyan törvények szabva, amely kimondja, hogy az egész EU polgára „ez...” szerint a törvény szerint kellene adóznia a jövedelme után, vagy hogy külföldön dolgozó, de más államhoz tartozó személy a külföldön szerzett jövedelmét hogyan kell megadózza. Továbbá az unió hagyja, hogy ha az adott állampolgár más országban vesz egy adott tőzsdén részvényt, - mint ahol a családja van, vagy ahol élete többi részét tölti és ahol tanácsilag nyilván van tartva, - akkor oda fizesse a tőkejövedelmi adóját. A jövedelmi adója származhat az állampolgár munkája után, a nyugdíja után, az ingatlanból származó vagy más forrásból származó jövedelme után vagy akár különféle juttatásokból is. Az unió tagországai ahogyan már fennebb is említettem saját kritériumaik szerint határozza meg az adóügyi illetőségeinek mértékét. (Your Europe, 2024a)

A második elv az adóharmonizáció esetében az a szolgáltatások, az áruk és az áfa szabad mozgásának elve. Az Európai Parlament szívügyeként tekinti az Európai Unióhoz tartozó országok belső piacának kiteljesítését, ezen belül pedig tüzetesen odafigyel az áruk, a szolgáltatások, és az áfa mozgásaira. Ez az odafigyelés abban bizonyult meg 2008-ban, hogy olyan jogszabályokat hoztak, amelyek nagyobb biztonságot biztosítanak a termékek országok

közötti szállítására, és próbálják minél észrevehetőbben feltüntetni a CE-jelölést a termékeken. A CE- jelölés pedig azt jelenti, hogy az adott termék, amelyen szerepel, megfelel az EU által elfogadott megfelelőségi kritériumoknak, amelyek az egészségre, a biztonságra és a környezetvédelemre vonatkozóan lettek előterjesztve. (Ismertetők az Európai Unióról, 2024d)

A szolgáltatások szabad mozgása esetében azt tekintjük szolgáltatásnak, amelyet pénz ellenében nyújtanak, és amire nem húzható rá a tőke, a személyek és az árukkal kapcsolatos szabályok. Az EUR-Lex szerint: „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 56. cikke tiltja a szolgáltatásnyújtás korlátozását az uniós tagállamok azon állampolgárai tekintetében, akik a szolgáltatást igénybe vevő személytől eltérő tagállamban telepedtek le. Néhány kivételtől eltekintve (amelyeket az EUMSZ 51., 52. és 346. cikke említ) a szolgáltatást nyújtó személy ideiglenesen folytathatja tevékenységét abban a tagállamban, ahol a szolgáltatást nyújtják, ugyanazokkal a feltételekkel, amelyeket az adott tagállam saját maga szab meg az állampolgáira vonatkozóan.” (EUR-Lex, 2022)

Az általános forgalmi adó szabad mozgásával kapcsolatban ugyanazok a szabályok kell érvényesüljenek, mint az árukra és a szolgáltatásokra. Például, ha egy cég 10 ezer euró felett értékesít szolgáltatásokat, egy olyan országban ami az Európai Unióhoz tartozik, akkor ott kell az általános forgalmi adót fizetnie, ahol az a személy él, aki megveszi a szolgáltatást, vagy az árut. (Your Europe, 2024b)

A következő elv, amelyet szeretnék kicsit kiemelni az a tőke szabad mozgásának elve. Ez az az elv, amely a legújabb napjainkban, és amely egy tágabb kört ölel fel, hiszen több országra is kiterjed. Az utóbbi pedig mutatja egyedülállóságát, hiszen a tőke szabadság elve egy harmadik országot is igénybe vesz. A tőkeáramlások határait folyamatosan megszüntették az előző évek során, ez pedig a Maastrichti szerződésnek köszönhető. A szerződés kimondja, hogy tilos a fizetési és a tőkemozgási tranzakciók korlátozása 2004 elejétől, akár Európai Unió tagállamokról legyen szó, akár pedig olyan országokról, amelyek nem tagjai az EU-nak. (Ismertetők az Európai Unióról, 2024e)

Az utolsó elv, amit az adóharmonizációval kapcsolatosan hoztak az Európai Unióban, pedig a társasági adó és a vállalkozás alapítás elve. A társasági adó az Európai Unióban lévő tagállamokban változó, ez az adó, ami tipustól változó klubokat, gazdasági társulásokat, szövetkezeteket, és nem közösségi formában működő társulásokat érinti, és ezeknek a gazdasági szereplőknek a munkálkodásaikból származó jövedelmét terhelő adó. Ez pedig úgy kapcsolódik a vállalkozás alapításhoz, hogy mindegyik országban változó feltételek mellett lehet egy vállalkozást működtetni, mégis vannak olyan feltételek, amelyek összekötik az egész Európai Unióhoz kapcsolódott országot. Ilyen lehet például a kis- és középvállalkozások támogatása. (Your Europe, 2022)

Ezek az elvek mind mind hozzájárulnak az adóharmonizáció fenntartásához, létesítéséhez, mint állami, mint Uniós szinten.

1.3. Adóoptimalizálás

Az adóharmonizációhoz nagy mértékben kapcsolható az adóoptimalizálás is, hiszen ennek a tudományos szónak az a jelentése, hogy a vállalatok és akár az egyének is legálisan hogyan tudják megspórolni az adót úgy, hogy egy olyan rendszert állítsanak fel, amely segítségével adót tud spórolni, vagy alkalmaz kisebb változtatásokat, amelyek szintén erre fele segítenek elő a vállalatot. Továbbá az adóoptimalizálás ahhoz is hozzájárul a vállalat esetében, hogy a cég az új ötleteit, céljait és terveit olyan hatékonysággal tudja megvalósítani, az legyen egy új munkaszerződés, vagy egy új klienssel kötött szerződés, akár új projekt amely a vállalat pozitív működését szolgálja, és olyan formában adózódjon ami megfelelő mindenki számára. (Lakatos Zsuzsa, 2015)

Az adóoptimalizáláshoz tartozik az adótervezés, ami az újonnan nyíló vállalatok esetében merül fel, vagy egy új üzleti év kezdésekor, amikor azokat a megoldásokat keressük vállalkozókként, ami egy arany közép utat mutat az adóztatáson belül. Ehhez kapcsolatosan említhetjük meg az offshore cégeket, amelyekre az jellemző, hogy abban az országban ahol be vannak jegyezve, nem foglalatostkodnak, hanem inkább egy olyan országot választanak tevékenységük végzésére, ahol kedvezőek számukra az adózási kötelezettségek, ilyenek az adóparadicsom országok. (Lexiq, 2021)

1.4. Agresszív adótervezés

Az agresszív adótervezésről szóló 2012/772/EU Bizottsági ajánlás az Európai Unión belül működtetett Bizottságnak a kezdeményezésére született meg, ami a joghézagok betöltésére alkalmas, olyan szempontból, hogy egyes vállalatok olyan országokat keresnek a vállalatuk székhelyének, ahol le tudja minél jobban csökkenteni az adót amit be kell fizetnie, vagyis egy bizottsági cselekvési terv egyik szempontja, hogy az ilyen területen megjelenő adócsalókat ki tudják küszöbölni. (EUR-Lex, 2014a)

Ez a tervezet az uniós országokat érinti, pontosabban az ezek közötti közigazgatási együttműködést szeretnék a vezetők javítani, vissza szeretnék szorítani a visszaéléseket továbbá azokat a bűncselekményeket akarják visszafogni, amelyek az adóparadicsomokkal és az adóval kapcsolhatóak össze. Ez azért is van, mert a mindennapjainkban is vannak olyan vállalatok, amelyek olyan üzleteket kötnek mesterségesen vagy valósan, amelyek által más országokba helyezhetik át az adóalapját. A más ország lehet uniós belüli ország is vagy akár kívüli is. A

vállalatok ezeket az ügködésüket azért cselekszik, hogy kihasználják azokat a hasznokat és előnyöket, amelyek a nemzeti jogszabályoknak az eltéréséből keletkeznek. Ez által a vállalatok azt érik el, hogy a jövedelmük egyes részét nem kell megadózzák, és így ki tudják használni a különböző országokban meglévő adókulcsok különbségeit. (EUR-Lex, 2014b)

Az agresszív adótervezés hozzájárul azon negatív hatásokhoz, amelyek az országonként eltérő nyereség adókulcshoz kapcsolódik. Ehhez a negatív hatáshoz tartozik továbbá a digitális világ megjelenése is, hiszen a mindennapokban vannak olyan nagy vállalatok, amelyek megtalálhatóak több országban is, ilyenek lehetnek az élelmiszerek esetében a Kaufland, ami megtalálható úgy Romániában, mint Németországban, Svájcban, a Lidl is mind megtalálható már ezekben az országokban, a Rossmann mint szépségápolási termékek esetében, a Deichmann öltözködési termékeket kínál a világ több országában is. Viszont vannak azok a vállalatok, amelyek online formában működnek, mint például a Facebook, a Google, akik bárholra tehetik a székhelyüket, az online működésüknek köszönhetően. Így ezek a vállalatok olyan helyre helyezik a munkapontjukat, ahol a legkevesebbet kell fizetni a jövedelmük vagy bármilyen kötelezettségük után. Ezért is hozták létre az “Agresszív adótervezésről szóló 2012/772/EU Bizottsági ajánlást”, hogy visszafogják valamilyen szinten ezeket a vállalatokat.

2. GLOBÁLIS MINIMUMADÓ

Ahogy már az előzőekben is említettem az adófizetési kötelezettség, azért is alakult ki a vállalatok körében, hogy az állami költségeknek a kifizetésére az adott államnak a vállalatai egységesen érezzék a súlyát, és egységesen járuljanak hozzá az állam fenntartásához. (Vad Viktória Zsuzsanna, 2022)

2.1. Az OECD nemzetközi adóreformja

A nemzetközi adóreform két pillérré épülő megközelítésen alapul:

- az adózási jogok méltányosabb elosztásának biztosítására törekszik az országok között, és a többszörös vállalkozások egyes adózási jogait a székhely szerinti országaikból a nyereségükre vonatkozó piaci joghatóságukba helyezi át, beleértve azokat a piacokat is, ahol nem rendelkeznek fizikai jelenléttel. Ebben az esetben a bevétel nagyobb kell legyen mint 20 milliárd euró.
- országonkénti alapon bevezet egy globális minimális adót, ami legalább 15% kell legyen, a több nemzeti vállalkozásokra, amely visszatartja a többnemzeti vállalkozásokat attól, hogy az adócsökkentés érdekében a nyereséget alacsony adókövetelményű környezetbe helyezték. Ebben az esetben pedig a bevétel csak a 750 millió eurót kell meghaladja, amint ezt már feljebb említettem. (DBS, 2021a)

1. táblázat: Különbségek az I. pillér és a II. pillér között

(Forrás: saját szerkesztés (DBS, 2021b))

	Pillér I.	Pillér II.
<i>Mit kell tudni róla?</i>	Azok az országok tartoznak ide, ahol a multinacionális vállalatok legalább 20 milliárd eurós bevételt és több mint 10%-os haszonkulcsot termelnek, a fennmaradó nyereségük 25%-ára pedig egy új adózási jogot kapnának ezek a vállalatok.	A globális minimális adókulcs legalább 15%-os, és azokra a vállalatokra vonatkozik, amelyek nagyobb mint 750 millió euró éves bevétellel rendelkeznek.
	Ez a pillér azokra a vállalatokra tereli a figyelmét, amelyek	

	fogyasztói vállalkozások és digitális vállalatok. Ezekben belül pedig azt figyelik, hogy a vállalat nem rendelkezik fizikai jelenléttel az adott joghatóságban.	
	Azokat a cégeket szeretnék volna ezzel megfogni, akik a legnagyobb és legjövödelmező tulajdonságokkal rendelkeznek	
<i>Az érintett vállalatok száma</i>	Megközelítőleg 100 multinacionális vállalatcsoporthoz érint, ezekből kivételt képeznek a kitermelő iparágak és a szabályozott pénzügyi szolgáltatásokkal rendelkező vállalatok.	Megközelítőleg 800 multinacionális vállalatcsoporthoz
<i>A pillérek következményei</i>	Jelentős változást hozott volna az adózási jogok joghatóságok közötti elosztásában. Felváltja a digitális szolgáltatások adóját, és az országok közötti adók „foltját”.	
	További adóbevételek, amelyek kevesebbek mint 10 milliárd euró, de körülbelül 125 milliárd euró tud újra elosztani.	A pillérek által elért adóbevételek megközelítik a 150 milliárd eurót.
<i>Kihívások a pillérek megvalósításában</i>	Ahhoz, hogy ezek működni tudjanak, és hogy ezeket elfogadják az Európai Unióban egyhangú megállapodásra van szükség.	

Az üzleti tevékenységek alacsony adókulcsú joghatóságokba történő központosítása a jövőben már nem lesz olyan egyszerű döntés a nemzetközi vállalkozások számára. Több helyszínt lehet majd figyelembe venni, és a várható kihívások a következők lesznek: hogyan lehet gyorsan kiigazítani a vállalati jogi és adóügyi általános stratégiát a változó környezetre

való reagálásként, és milyen üzleti modell-szerkezetátalakításra lehet szükség a jelenlegi alacsony adózású joghatóságokban. (DBS, 2021c)

A multinacionális vállalkozások kétségtelenül újragondolják stratégiájukat a központi telephelyek és a kulcsfontosságú üzleti központok tekintetében világszerte. A Bizottság úgy véli, hogy az állami támogatások az állami támogatásokról szóló iránymutatás 1. cikkének 1.-es bekezdése értelmében nem minősülnek állami támogatásnak, ha azok az állami támogatásokból erednek. A szakosodott vállalati funkciók, mint például a kincstári központok valószínűleg továbbra is fejlődni és működni fognak a jelenlegi helyszíneken, figyelembe véve a hatékonyan működni szükséges készségeket és ökoszisztémát. Az alább bemutatott keretrendszer célja, hogy segítsen a nemzetközi vállalkozásoknak átgondolni a stratégiai elhelyezkedés néhány fontos szempontját. (DBS, 2021d)

2. táblázat: A vállalati funkció új helyre való költöztetéséhez egy stratégiai keret

(Forrás: Saját szerkesztés (DBS, 2021e))

<p>Üzleti döntés Maradni vagy elköltözni?</p> 	<p>A piac érettsége és potenciálja Helyváltoztatás a növekedés közelsége alapján?</p> 	<p>Versenyképes munkaerő A munkaerő elérhetősége és költsége?</p>
<p>Infrastruktúra Elérhetőség és hozzáféréés?</p> 	<p>Üzleti ökoszisztéma A nyüzsgő és virágzó?</p> 	<p>Irányelvek és előírások Milyen a kormány, átlátható, stabil vagy progresszív?</p>

A második pillérrel kapcsolatban a ténylapok illusztrálják azokat a kulcsfontosságú lépéseket, amelyeket egy multinacionális vállalkozás elvégezhet a második pillérre vonatkozó modellszabályok szerinti felelősségének meghatározása érdekében. A ténylapok öt kulcsfontosságú lépést tartalmaznak. Az első ilyen lépés az alkotó entitások a hatályon belül, ami arra vonatkozik, hogy azonosítsa a hatókörön belül a csoportokat és a csoporton belül pedig minden egyes alkotó entitás helyét. A második ilyen lépés a Globe bevétel, ami azt jelenti, hogy

meg kell határozni az egyes alkotó entitások bevételét. A harmadik, a fedezett adók, ez azt jelenti, hogy meg kell jelölni az alkotó egység bevételéhez köthető adókat. A negyedik a hatékony adókulcs és feltöltési adót. Ez a lépés azt foglalja magába, hogy ki kell számítani az azonos joghatóságon belüli összes alkotórész effektív adókulcsát és az ebből eredő feltöltési adót. Az ötödik és egyben utolsó lépés a II R és UTPR, ami azt követeli meg, hogy a feltöltési adót kell kivetni, az II R vagy UTPR szerinti T szabályrendeletnek megfelelően. (OECD/G20, 2023)

A globális minimumadó megadóztatására az OECD olyan szabályrendszert dolgozott ki, amely esetében az adó megállapítása három elemet dolgoz fel. Az első elem a bevétel beszámítási szabály (Income Inclusion Rule). Ez az elem tulajdonképpen a főszabály, ami azt mondja ki, hogy az fizeti a jövedelem utáni adókülönbséget, aki az utolsó, akár anyacégről beszélünk, akár pedig a soron következő entitásról. Megtörténhet, hogy ezzel a szabállyal nem lehet elérni a minimumadó kifizetését, ebben az esetben pedig a második elem lép érvénybe, ami az aluladóztatott kifizetések szabálya (Under Taxed Payments Rule). Ez az elem azt mutatja meg, hogy a csoportszintű adószint teljesítéséért a multinacionális vállalkozások tagjainál költséglevonások megvonásával vagy ezzel megegyező mechanizmusokkal érje el az adó befizetését. A második szabálynál nem az anyavállalat esetében történik a kötelezettség, hanem a leányvállalat esetében, amely egy olyan országban van jelen, amely alkalmazza a globális minimumadót. A harmadik eleme a szabályozásnak az adózás alá eső jövedelem szabály (Subject to Tax Rule). Az utolsó elem, ugyancsak az államnak kedvez, hiszen olyan alternatívát ad a kormány kezébe, amely arra ad jogot, hogy a kapcsolt vállalkozások esetében az állam megtarthassa a jövedelemkategóriák adóztatási jogát. (Vad Viktória Zsuzsanna, 2022)

2.2. A globális minimumadóról

A minimális társasági adóztatás nagyobb méltányosságot és stabilitást teremt az uniós és a globális adórendszerben, és egyúttal korszerűbbé és a mai globalizált, digitális világhoz jobban alkalmazkodóvá teszi azt. Az EU-országok által 2022-ben egyhangúlag elfogadott szabályok hivatalossá teszik az EU által az úgynevezett "2. pillér" szabályainak végrehajtását, amelyekről a nemzetközi adórendszerreformról szóló, 2021-ben kötött globális megállapodás részeként állapodtak meg. (European Commission, 2024a)

A Tanács 2022. december 14-én jóváhagyta az irányelvet, amit 2022. december 22-én közzétették az Európai Unió Hivatalos Lapjában, és másnap hatályba lépett. A tagállamoknak az irányelv rendelkezéseit 2023. december 31-ig át kellett volna ültetniük a nemzeti jogba, és

ezeket az intézkedéseket a 2024. januárban kezdődő költségvetési évek tekintetében alkalmazniuk kellett volna. (European Commission, 2024b)

Habár 2024-re már érvényes volt ez a kötelezettség 2025-ben már biztos, hogy adóznak kell azoknak a vállalatoknak, amelyek több országban jelen vannak, és több országban örvendenek a vásárlók által halmozott jövedelemnek.

Egy globális konszenzuson alapuló megoldás kidolgozásán dolgoztak a nemzetközi társasági adózási keretrendszer reformjára, amely 2021 októberében globális megállapodással zárult. A megbeszélések két nagy témára összpontosítottak: az 1. pillérré, amely az adóztatási jogok részleges átruházásával foglalkozik, és a 2. pillérré, amely a multinacionális vállalkozások nyereségének adóztatásának minimális szintjével foglalkozik. (European Commission, 2024c)

A kötelezettségvállalás szerint az Európai Unió 2024-ig végrehajtotta a globális megállapodás 2. pillérét, és a globális minimális hatékony társasági adóztatást valósággá tette az EU-ban székhellyel rendelkező nagy csoportvállalatok számára. (European Commission, 2024d)

Dolgozatom témaválasztása során találkoztam ezzel a kifejezéssel “Globális minimumadó”, amely során rengeteg kérdés megfogalmazódott a fejemben a téma kapcsán. A kérdéseim első sorban azok voltak, hogy mi a cél ezzel az adóval, kire vonatkozik ez az adó, ezt hogyan számolják ki, mik ennek a feltételei, mi történik abban az esetben, ha a vállalkozás nem Európai Unió? A fejezet során ezekre és hasonló kérdésekre fogom a következőkben megadni a választ.

2.2.1. Mi a globális minimumadó célja?

A globális minimumadónak az a célja, hogy azok a multinacionális vállalatok, akik több országban is jelen vannak vagy telephellyel, vagy pedig vállalattal, minden nyereséges jövedelmük után fizessenek egy minimum adószintet. Ez a törvénykezés azt mondja ki, hogy országonként kell megnézni, hogy a megadott 15% minimum effektív adókulcsot a vállalkozás az adott országban elérte-e a realizált nyereség adózása. Lévéen hogy ez a szabályrendszer többszintű, ez azt eredményezi, hogyha a multinacionális vállalat egyik tagja olyan országban van jelen és szerez nyereséget, amelyik nem használja a globális minimumadó szabályait, akkor is kelljen adót fizessen a vállalkozás. (Vad Viktória Zsuzsanna, 2022)

2.2.2. Kire vonatkozik a globális minimumadó?

A globális minimumadó szabályai azokra a vállalatokra vonatkoznak, amelyek akár belföldön, akár pedig nemzetközi szinten megtalálhatóak, viszont mindenképpen benne van az

Európai Unió tagállamai között, és amelyeknek az egész évre nézett pénzügyi bevétele meghaladja a 750 millió eurót. (European Commission, 2024e)

Viszont én a dolgozatomban csak az Európai Unió vállalatokkal fogok foglalkozni, a 022/2523 irányelv alapján.

2.2.3. Kire nem vonatkozik?

Vannak viszont olyan vállalkozások és szervezetek akikre nem vonatkozik ez a rendelet, ilyenek például a nyugdíjalapok vagy befektetési alapok, a nemzetközi vagy nonprofit szervezetek, a kormányzati szervek. A befektetési alapok vagy nyugdíjalapok esetében azokra nem vonatkozik, amelyek egy multinacionális csoportnak az anyavállalatai. (European Commission, 2024f)

2.2.4. Hogyan számolják ki a tényleges adókulcsot?

A tényleges adókulcsot joghatóságoként úgy számítják ki, hogy a joghatóságon belül a jogalanyok által fizetett lefedett adókat elosztják a jogosult jövedelmekkel. A Bizottság megjegyzi, hogy a Bizottságnak a 2. pillérben foglalt szabályokat figyelembe kell vennie, és a csoportnak egy kiegészítő adót kell fizetnie, hogy az adókulcs 15%-ra emelkedjen. Ez a kiegészítő adó módosítható a "jövedelem-beszámítási szabály" (Income Inclusion Rule - IIR), az aluladóztatott nyereségre vonatkozó szabály (Undertaxed Profits Rule - UTPR) vagy a minősített belföldi minimális kiegészítő adó (Qualified Domestic Minimum Top-up Tax - QDMTT) révén. Ez az átfogó mechanizmus biztosítja, hogy a kiegészítő adót attól függetlenül alkalmazzák, hogy az összes alkotó jogalany abban az országban található-e, amely végrehajtja az OECD/G20 nemzetközi megállapodást. (European Commission, 2024g)

2.2.5. Ki fogja elvégezni a számításokat?

Ezeket a számításokat amelyek a globális minimumadóhoz tartoznak, azok a szervezetek számolják ki, akik a csoport végső anyavállalata. Viszont lehetőség van arra is ha a csoport egy másik szervezetét jelöli ki akkor ő végezze el a számításokat. Bárki is végzi a számításokat fontos figyelembe vegye az OECD/G20 inkluzív keretszerződés feltételeit. (European Commission, 2024h) Az OECD/G20 inkluzív keretszerződés magában foglalja a hogy a számítást végző személy a 2. pillér esetében létrehozott szabályt figyelembe veszi, ami azt jelenti, hogy a pénzügyi beszámolókból indulva ki a multinacionális vállalatoknál a tényleges adókulcsot számítja ki az adott személy. Továbbá az 1.-es pillére is van vonatkozás, ami azt vonja magába, hogy képlet szerint kell kiszámolni azt a nyereséget, ami az adóköteles profitra vonatkozik, azon belül pedig annak a részleges átcsoportosítására. (Európai Bizottság, 2023)

2.2.6. Mi történik, ha a csoport székhelye nem uniós országban van, ahol nem érvényesítik a minimális adókulcsot?

Ha a globális minimális adót nem egy alacsony adókulcsú EU-n kívüli ország szabja meg, ahol a csoport egyénének székhelye van, a csoport székhelye szerinti tagállam alkalmazza a "bevételi bevonási szabályt" (II R), vagyis az "aluladózott nyereségre vonatkozó szabályt" (UTPR). A tagállam által az II R-en keresztül a csoportnak a területén működő társaságaitól beszedendő kiegészítő adó összegét a belföldi társasági jogalanyoknak az alacsony adózású külföldi társasági jogalanyban való részesedésének százalékos arányára alapozva határozzák meg. A tagállam által a csoportnak a saját területén működő társaságaitól az UTPR-en keresztül beszedendő kiegészítő adó összegét a munkavállalókra és a vagyona alapuló képlet alapján határozzák meg. (European Commission, 2024i)

2.2.7. Vannak kivételek?

A szabályok előírják a minimális jövedelmi összegek kirekesztését a megfelelési terhek csökkentése érdekében. Ez azt jelenti, hogy ha egy joghatóságban a bevételek és a nyereségek egy bizonyos minimális összeg alatt vannak, akkor a csoportnak az adott joghatóságban elért nyereségére nem terhelhető többletadó. Ez még akkor sem történhet meg, ha a tényleges adókulcs kevesebb, mint 15%. Ezt más esetekben a „de minimis” kizárásnak nevezik. (European Commission, 2024j)

Továbbá a vállalatok ki tudják vonni a felsőadó számításból a jövedelem olyan összegét, amely a tárgyi eszközök értékének legalább 5%-a és a bérszámlák 5%-a. Ezt nevezik "szubsztancia-kivágásnak" (szubsztancia - alapú jövedelem - kivágásnak). (European Commission, 2024k)

Az anyagi kiigazításra vonatkozó politikai indoklás az, hogy kizárjon egy olyan fix jövedelemösszeget, amely az anyagi jelenléthez és olyan tevékenységekhez kapcsolódik, mint az épületek és az emberek. Ez a vállalatadó-politikák világszerte gyakori aspektusa, amelynek célja, hogy ösztönözze a multinacionális vállalatok által egy adott joghatóságban a gazdasági tartalomban történő beruházásokat. (European Commission, 2024l)

A megállapodás kivon bizonyos, a nemzetközi hajózási ágazatban szerzett jövedelmeket a hatályából, mivel ez az ágazat általában alternatív adórendszerek hatálya alá tartozik. Az ilyen alternatív adórendszerek széles körben rendelkezésre állása azt jelenti, hogy a nemzetközi hajózás gyakran nem tartozik a társasági jövedelemadó hatálya alá. (European Commission, 2024m)

2.3. Érvék és ellenérvék a minimumadó esetében

Az előző fejezetben tisztába raktuk a globális minimumadó fogalmát és azzal kapcsolatosan pár tényezőt felmerül az a kérdés is, hogy amikor behozták ezt az adóztatási módot a nagy jövedelemmel rendelkező vállalatok esetében, mik lehettek a pozitív és a negatív érvék a globális minimumadóval kapcsolatban. Elsősorban mellette álló érvék voltak az adóversenynek a korlátok közé való szorítása, ami sokaknak az érdeke volt, ugyanis akadályozza a „race to the bottom” jelenséget és a szociális újraelosztás leépítését, továbbá az adóverseny olyan allokációt eredményez a nemzetközi tőke terén, amely eltér az optimálistól. Mindezek mellett a mesterséges konstrukciók elleni fellépésben majdnem teljes az összhang és a kkv szektort hátrányba hozza a nemzetközi adóoptimalizálás. Második mellette álló érv az egy lépés az adóztatási sztenderdek közelítése felé. Ebben az esetben az egységes szabályok kevesebb kiskapuval és nagyobb transzparenciával járnak, és a „normál” adóalap nemzeti hatáskörben marad, de a szabályozások közelítésére nyomást jelent a megváltozott környezet. (Wágner Tamás Zoltán, 2023a)

Az ellenérvék amelyek felmerültek a minimumadó javaslatával kapcsolatban a gazdaságot vették elsősorban figyelembe, hiszen az adóverseny nem minden formájában káros, ami azt jelenti, hogy arra ösztönöz ennek az adónak a bevezetése, hogy az adórendszert jobban kialakítsák, és hogy a készpénzeket is okosabban használják fel, mindezek mellett azoknak az országoknak az első eszköze lenne, amelyek tőkeimportra szorúlnak. Azért sem lenne a legmegfelelőbb alkalmazni, mert beszűkíti az államok mozgásterét gazdaságpolitikai szempontból, ami azt eredményezi, hogy romlanak a kutatás és fejlesztési eredmények, és a környezetvédelmi ösztönzők is. Azt is meg kell említeni ez esetben, hogy a gazdasági körülmények is eltérőek minden országban, itt gondolok az inflációra. Továbbá a kialakítása az adóalapnak is számos problémát hoz előtérbe, amelyek jelentős adminisztrációs teherhert eredményeznek, a különböző országokban jelen levő adóalapok és a számviteli alapok közt fellelhető eltérések kezelése, nemcsak a könyvelők szempontjából, hanem a külföldi befektetőknek is. (Wágner Tamás Zoltán, 2023b)

A törvénykezés során mind az ellenérvék mind a pozitív érvék számba vétele során az Európai Unió úgy vélte, hogy a közös előre haladás feltétele lenne ha ezt az adót bevezetnék a vállalatok terhére.

3. A MAGYAR VÁLLALATOK ADÓZTATÁSA

Dolgozatom második részében szeretném kicsit megvizsgálni Magyarország egyes vállalkozásainak viszonyulását a globális minimumadóhoz, és az országon belüli adózáshoz.

De mielőtt a vállalatok elemzésébe kezdenék fontos megemlíteni a társasági adót, az innovációs járulékot, és a helyi iparűzési adót. A három adót pedig mind Magyarország-i viszonylatban nézem meg.

3.1. A társasági adó

A társasági adó a társas vállalkozásokra vonatkozik, ahogyan a nevében is látszik. A társas vállalkozások közé tartozik a szövetkezet, a gazdasági társaság, de még az egyéni cég is, még akkor is, hogy ha csak egy egyénről van szó. Ennek következtében cégformától függetlenül minden gazdálkodó szervezet társasági adót kell fizessen, ami az adóalap 9%-át jelenti 2017 január 1-től, és ez alól csak az egyéni vállalkozás tartozik a kivételek közé. A társasági adó értékét adókedvezmények csökkenthetik. (Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, 2023a)

A társasági adónak az alapja mindenek előtt a számviteli szabályokban megfogalmazott törvény szerint történik, ami az eredmény kimutatásban meghatározott adózás előtti eredmény adótörvény szerinti korrigált eredménye. Ebben az esetben a korrigálás azt jelenti, hogy az eredményt lehet növelni és csökkenteni különböző tételekkel, amik jobb esetben az adóalapot csökkenthetik, hogy az adófizető kevesebbet kelljen fizessen, vagy növelhetik is, ami által többet kell fizetni. Ezeknek a korrigálásoknak pedig az az oka, hogy vannak olyan jövedelmek, amik a számviteli eredményt növelik, hogy azokat az állam nem adóztatja meg. Ebben az esetben az adóalapja a vállalatnak csökken. Viszont vannak olyan kiadások, amiket a törvény nem fogad el költségként és ebben az esetben egyértelműen növekedni fog az adóalap. továbbá olyan esetek is vannak a korekcióval kapcsolatban, amikor nem teljesen számítanak az adott költségek nem teljes részével lehet csökkenteni az adóalapot, vagy csak egy normatív összeggel lehet azt csökkenteni. Mindezek mellett még megjelennek az adóalapot csökkentő kedvezmények, mint például a szakmunkás tanulónak a képzése, egy adott vállalaton belüli dolgoztatottaknak a létszám növelése, az olyan tevékenységek végzése, mint például kutatás és fejlesztés, a munkanélküli foglalkoztatása, vagy olyan személy foglalkoztatása, akinek meg van változva a munkaképessége. (Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, 2023b)

A társasági adóval kapcsolatosan még meg kell említenünk a jövedelem vagy nyereség minimumot, ami azt jelenti, hogy egy elvárt minimum jövedelem után kell az adót fizetni, nem

a meghatározott társasági adót, abban az esetben, ha sem az adóalap, sem pedig a társasági adó, nem éri el a megszabott minimumot. Ez az összeg a bevétel 2%-a. De hogy ez rendben legyen, az adóalany ki kell töltsön egy adatlapot, amelyben nyilatkozza, hogy ha nem éri el a meghatározott minimumot az a valóságnak megfelel, és nem adócsalást szeretne elérni vele. (Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, 2023c)

3.2. Az innovációs járulék

Az innovációs járulékkal kapcsolatos szabályokat, amelyek a fejlesztésekről és a tudományos kutatásokról szólnak a 2014-es évi LXXVI. törvény foglalja magába. Ez a törvény minden gazdasági szervezetre érvényes, amelyek magyarországi székhellyel rendelkeznek, de kivételt képeznek: „a Kkv. tv. 3. § (2) és (3) bekezdése szerint mikro- vagy kisvállalkozásnak minősülő gazdasági társaság, a Magyar Nemzeti Bank, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter felügyelete alá tartozó, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdasági társaság, a cégbejegyzés évében a jogelőd nélkül alapított gazdasági társaság és annak előtársasága, a közhasznú nonprofit gazdasági társaság, a járulékfizetésre kötelezett, de felszámolási vagy kényszertörlési eljárás alatt álló gazdasági társaság.” (Nemzeti Adó- és Vámhivatal, 2022) Mindezek esetében a besoroláshoz szükséges adatok az üzleti év első napjához köthetőek.

Az innovációs járulék után fizetendő összeg 0,3%.

3.3. Helyi iparűzési adó (HIPA)

A helyi iparűzési adó az az adó, amit az önkormányzatok a legszívesebben alkalmaznak a helyi adók esetében. Ezt az adót a vállalkozó köteles fizetni azon a településen, vagy annak az önkormányzatnak, ahol a vállalat a tevékenységét végzi, akár részben akár egészben. Az adót abban az esetben kell befizetni, ha a vállalat tevékenysége jövedelemszerzésre tervezett. Az adó mértéke az adóalap 2%-a, de az önkormányzatok saját szabályrendszerük alapján nem kötelező, hogy megfeleljenek ennek az értéknek. (Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, 2023a)

A következő képlet kiszámításával kapjuk meg azt az összeget, amit a vállalat ki kell fizessen az önkormányzatnak a helyi iparűzési adó esetében:

“+ Nettó árbevétel

- Eladott áruk beszerzési értéke és közvetített szolgáltatások

- Alvállalkozói teljesítések

- Alapanyagköltség

- Alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés elszámolt közvetlen költsége

= Adó alap” (Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, 2023b)

Abban az esetben, ha a vállalat több településen is birtokol telephelyet, az adózandó összegét, amit mondjuk csak egy helyen fizetne ki fel kell osztani annyi részre, ahány településen jelen van a vállalkozás. (Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, 2023c)

2023 január 1-től megjelent a kisvállalkozások örömeire az Egyszerűsített iparüzési adó (IPA), ami egy olyan feltétellel választható, hogy az adott kisvállalkozás jövedelme nem haladhatja meg a 25 millió forintot, ebben az esetben pedig a következő táblázat mutatja, hogy hogyan is oszlanak meg ezek a bevételi határok:

3. táblázat: Egyszerűsített Iparüzési adó bevételi határai

(Forrás: Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, 2023d)

Bevételi határok	Adóalap	Adó (max 2%)
0 < 12 000 000 Ft	2 500 000 Ft	50 000 Ft
12 000 000 < 18 000 000 Ft	6 000 000 Ft	120 000 Ft
18 000 000 < 25 000 000 Ft	8 500 000 Ft	170 000 Ft

Az Egyszerűsített Iparüzési adó esetében a vállalkozásoknak évente csak egyszer kell adókötelezettségüket kifizetniük, ezt az adót pedig egy teljes adóévre választhatja a vállalkozó, és ez addig marad így, amíg döntése nem változik meg, és azt vissza nem vonja. Viszont van egy hátránya is ennek az adónak, ami pedig azt foglalja magába, hogy az adót egy olyan vállalkozás esetében ahol több telephely van és székhely is megjelenik, akkor az adó külön-külön kerül meghatározásra, és telephelyenként nem lehet más utat választani. (Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, 2023e)

4. A VÁLASZTOTT VÁLLALATOK ADÓZTATÁSA

Anyag és módszertan

Dolgozatom gyakorlati részeként öt vállalatot választottam elemzés céljából, amelyek a következők: Lidl Magyarország Kereskedelmi Betéti Társaság, LOTTE Chemical Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság, TESCO-GLOBAL Áruházak Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Mercedes-Benz Credit Pénzügyi Szolgáltató Hungary Zártkörűen működő Részvénytársaság, és a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaság.

A vállalatokról statisztikai elemzést végeztem, amihez az adatokat mindegyik vállalat esetében az e-beszámoló oldalról töltöttem le, amit az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat tett közzé a különböző években valamint a Mol Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaság esetében pedig a Mol weboldalán megadott jelentésekből. Az öt választott vállalat esetében az egyes fejezetekben kevés leírás fog szerepelni a vállalatokról, valamint megvizsgáltam az elmúlt tíz évben a vállalat adókötelezettségét, és az adózás előtti eredményeiket. Mindezek után a következő képlettel kiszámoltam az adóterhelését a vállalatnak az adott évekre:

$$\text{adóterhelés} = \frac{\text{adókötelezettség}}{\text{adózás előtti eredmény}}$$

A különböző évek esetében a vállalatoknál megvizsgáltam a kiugró értékek előzményeit, hogy miért/minek a következtében volt egy adott évben az adóterhelés vagy az adózás előtti eredmény vagy pedig az adókötelezettség nagyobb esetenként pedig kisebb az átlagnál.

Útolsó mozzanatként a vizsgálódásom során megkerestem az országos évkönyvekből, hogy milyen értékek voltak feljegyezve az országos átlagos adóterhelések esetében évente. Ezen belül pedig a speciális célú vállalkozások nélküli értékeket jegyeztem fel és az összegzett értékeket az elmúlt tíz évre, viszont a 2023-as értékek még nincsenek megjelenve.

5. EREDMÉNYEK ÉS ÉRTÉKELEÉSÜK

Elemzésem során elsőként bemutatom az általam vizsgált vállalatok tevékenységét illetve adóterhelésük mértékét.

5.1. Lidl Magyarország Kereskedelmi Betéti Társaság

5.1.1. A vállalatról:

A Lidl Magyarország Kereskedelmi Betéti Társaság tevékenysége „élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem”. A vállalat a német Neckarsulm-i székhelyű Schwarz-csoport tagja, továbbá Európa és a világ más pontjain vezető élelmiszer- kiskereskedelmeihez tartoznak. Több üzlettel rendelkezik Magyarország több pontján is. A vállalatot 2003-ban alapították. Az első üzletet 2005-ben nyitották Nagykanizsán. (Igazságügyi Minisztérium: Céginformációs És Az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat: Lidl)

A vállalat 2025. februári adatai szerint országszerte 9547 fő dolgozik, 61 ember vezetésével és 2 tulajdonossal rendelkezik. (Céginformáció.hu, 2024)

A vállalat rendelkezik saját weboldallal, amelyen fellelhető az éppen aktuális kedvezmények, az ajánlataik, a Lidl Plus alkalmazás, ami letölthető minden telefonra ingyenesen. A Lidl Konyha szolgáltatásuk is megtalálható az oldalukon, ahol recepteket olvashatunk, amelyek a Lidl termékeivel készíthetők el. Továbbá a Hírek és újdonságok mező is böngészhető és a véleményünket is megoszthatjuk az üzletekről az oldalon keresztül. (Lidl.hu)

A Lidl Magyarország Kereskedelmi BT.-nek Magyarország szerte 210 áruházuk van, és négy logisztikai központjuk. Viszont világszerte az üzletlánc rendelkezik 12.350 Lidl áruházzal, és további 200 logisztikai központtal, pontosan 31 országban. Továbbá 2024-ben ünnepelte a vállalat a Magyarország-i 20. születésnapját. A vállalat több mint 4000 magyar/hazai minőségű terméket értékesít üzleteiben. (Lidl.hu)

A vállalat célja: “mindig a legjobb ár-minőség arányt biztosítsa vásárlói számára. Diszkontáruházként a lényegre koncentrálunk. A hatékonyan működő folyamatainknak és a bizalmon alapuló partneri együttműködéseknek köszönhetően kimagaslóan jó ár-érték arányt, továbbá jól átgondolt termékválasztékot garantálunk. Vásárlóink mindig megbízhatnak a már jól ismert Lidl-minőségben és a termékek frissességében. Munkatársaink minden nap azon dolgoznak, hogy vásárlóink számára megkönnyítsék a napi bevásárlást.”

“"Minden jót, jó áron!" mottónknak megfelelően szívünkön viseljük vásárlóink igényeit. A Lidl Magyarország számára évek óta kiemelten fontosak a hazai értékek, így a hazai

beszállítók és termékeik. A Lidl a termékeinek beszerzésekor különös figyelmet fordít a magyar beszállítókra, a magyar gazdaság támogatásának és fejlesztésének jegyében, hiszen ezen termékek döntő része számos európai Lidl-áruház polcain is megtalálható.” (Lidl.hu)

A 1. ábrán látható a Lidl vállalatok Magyarország-i elhelyezkedésük a vállalat 15. születésnapján. Ma már ország szerte több kis üzlet van, amelyek jobban szét vannak szorva az országban. (Trade Magazin, 2019)

1. ábra: Magyarország 15 éves születésnapján meglévő vállalatok Magyarország szinten
(Forrás: Trade Magazin: Lidl: 15 éve Magyarországon, 2019)

5.1.2. A vállalat adózásának elemzése:

A vállalat adatait 10 évre visszamenőleg vizsgáltam meg, pontosabban 2014-től, egészen 2023-ig. Vizsgálódásom során az adókötelezettséget és az adózás előtti eredményt néztem meg az elmúlt 10 évre a Lidl Magyarország Kereskedelmi Betéti Társaságnál. Az alábbi ábrán (2.ábra) látható ahogyan feloszlik az adókötelezettség és az adózás előtti eredmény a vállalatnál a megadott 10 évre.

Az évek során 2021-ben volt a legnagyobb az adózás előtti eredmény a 10 év alatt, ami meghaladta a 34 millió forintot. Ez a nagy nyereség 2021-ben annak tudható be, hogy nagyobb volt a vállalat készlete, árúja, ami által többet is értékesíthetett, mint az előző években, vagy akár a következőekben is, hiszen már nem volt a vállalatnak akkora eladása, amiből nem lehetett nagyobb az adózás előtti eredménye. Például 2021-ben az árúja 40.933 millió forintra volt a vállalatnak, míg 2020-ban csak 31.601 millió forintra. Továbbá a két év közt különbséget lehet felmérni az adott év összes árbevétele között, hiszen 2020-ban 668.298 millió forint volt, míg

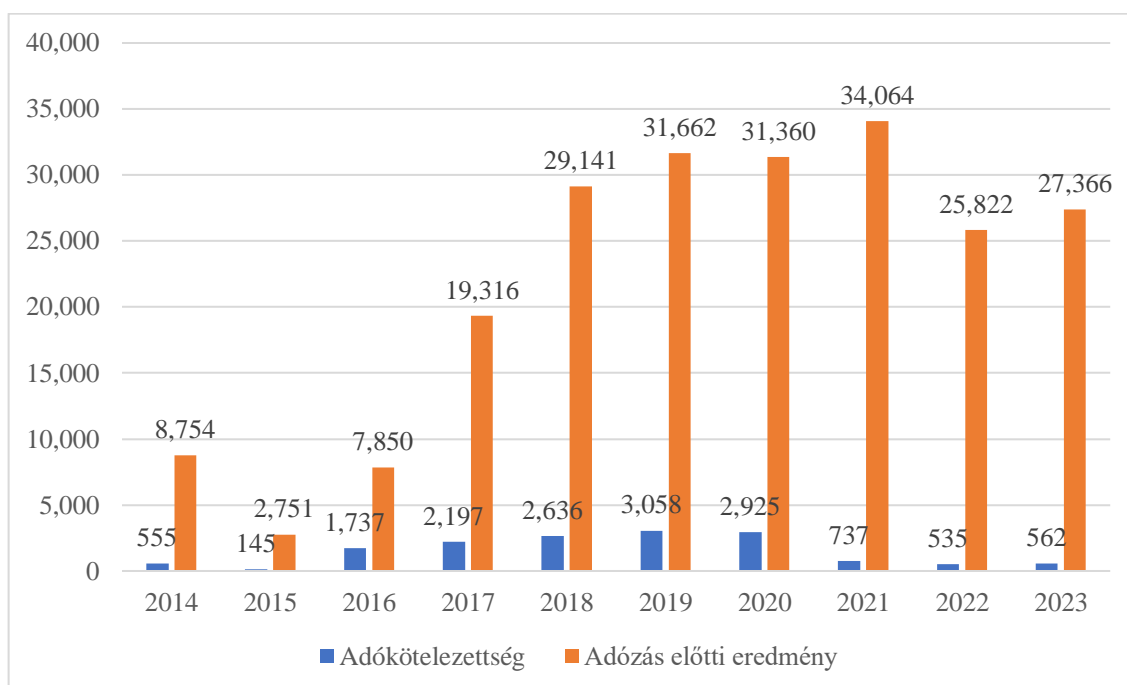
2021-ben 748.075 millió forint. A két év között 11.94%-os növekedést eredményezett a vállalat.

A legkevesebb adózás utáni eredménye a Lidl vállalatnak 2015-ben volt, pontosan 2.751 millió forint. Valószínű, hogy ez az alacsony érték a kevés áruk miatt jött létre, hiszen a 2015-ös évben a többi évhez képest, csak 20.263 millió forintra volt áru eladva.

A 10 éves adókötelezettséget tekintve az évek során nem volt kiugró érték a Lidl vállalat esetében, ahogyan növekedett az adózás előtti eredmény nagyjából úgy növekedett az adókötelezettsége is a vállalatnak.

2. ábra: A Lidl vállalkozás esetében az adókötelezettség és az adózás előtti eredmény az elmúlt 10 évre nézve

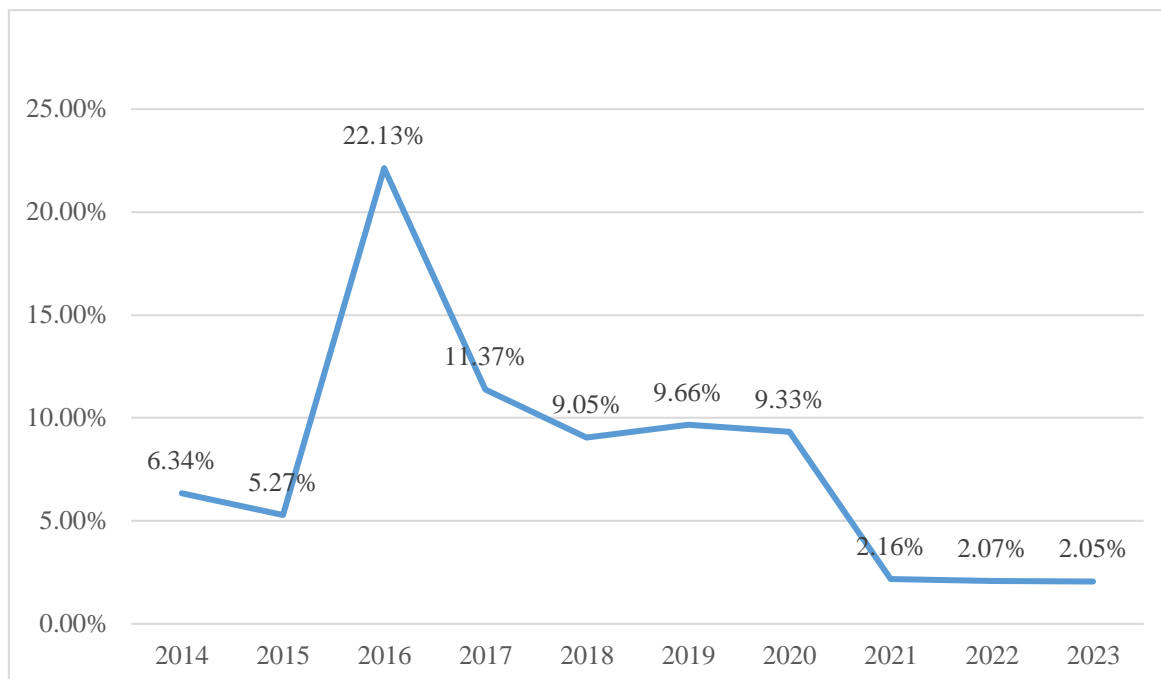
(Saját szerkesztés, millió forintban)

A következő ábra pedig mutatja, hogy hogyan is alakult az elmúlt 10 évben az adóterhelés a Lidl vállalat esetében.

3. ábra: Adóterhelés az elmúlt 10 évre a Lidl Magyarország Kereskedelmi Betéti Társaság vállalat esetében

(Saját szerkesztés)

Az évek során 2016-ban volt a legnagyobb, ami az adókötelezettség magas és az adózás előtti eredmény alacsony értékeinek a következménye. 2021, 2022 és a 2023-as években nagyjából arányosan alakult az adóterhelés a cég esetében, tartotta a kicsivel több mint 2%-os értéket. A 2018, 2019, 2020-as évek is hasonlóak voltak, viszont azokban az években az adóterhelés értéke a 9%-ot haladta meg. 2016-tól kezdődően az adóterhelés a Lidl vállalatnál csökkenő tendenciát mutat.

5.2. LOTTE Chemical Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság (Samsung)

5.2.1. A vállalatról:

A LOTTE Chemical Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság ismertebb nevén a Samsung vállalat egy telefonokkal és elektronikai cikkekkel foglalkozó cég, ami világi szinten már 1969-ben a mindennapokba lépett, Samsung Electronics Co. LTD néven. A vállalat Dél-Koreában rövid idő alatt vezető piaci vállalat lett, ezt annak tudták be, hogy a cég hamar kinőtte országon belül lehetőségeit, ezért elkezdett külföldre is szállítani a termékeiből, növelni az export-ját. 1970-ben kezdett a vállalat fekete- fehér tévéket gyártani, majd 1971-ben ezeket is elkezdte exportálni. Előre csak a közeli országokba, majd terjeszkedett. A vállalat pár éven belül nevet váltott, Samsung Electric Co. Ltd lett, ami mutatja, hogy más szolgáltatásokat is kezdett az embereknek nyújtani, mint például a mosógépek, a hűtőszekrények,

klímaberendezések gyártása. Majd felvásárolt más cégeket is mint például a Korea Semiconductor Co. LTD-t. (Samsung.com)

Az évek során folyamatosan felívelő tendenciát mutatott a vállalat. Rövid időn belül már színes tévéket is kezdtek gyártani, a tengeren túlra is exportálták termékeiket. Folyamatosan nevet változtatott, ami mutatta, hogy újjúl, növekedik és jobb lesz a vállalat. (Samsung.com)

2010-ben a vállalat az eladások szempontjából a világ legnagyobb elektronikai vállalata lett, amivel azt érte el, hogy a globális elektronikai ipar középpontjába került. (Samsung.com)

2023-ra elérte a vállalat, hogy a márkájuk értéke, amit folyamatos odafigyeléssel fejlesztettek 91.4 milliárd dollár lett, mindez mellett pedig négy egymást követő évben a világ öt legjobb márkája közt szerepelt. Fejlesztéseit folyamatosan bővítette, ami által kifejlesztette a Net Zero Home-ot, ami nulla energiafelhasználású otthont jelent egy svédországi lakóközösség számára, továbbá bemutatta a Samsung Gauss generatív AI modelljét, elindította a Samsung Gaming Hub szolgáltatását okosmonitorokon és tévéken. (Samsung.com)

A vállalat jövőképe is a profizmusára utal, és azt próbálják minden termékükben tökéletesíteni: “A Samsung egyszerű üzleti filozófiát követ: szakértelmét és technológiáját olyan kiváló termékek és szolgáltatások megalkotásának szenteli, amelyek nemzetközi szinten is hozzájárulnak egy jobb társadalom megteremtéséhez. Ennek elérése érdekében a Samsung jelentős értéket tulajdonít munkatársai és technológiai számára.” (Samsung.com)

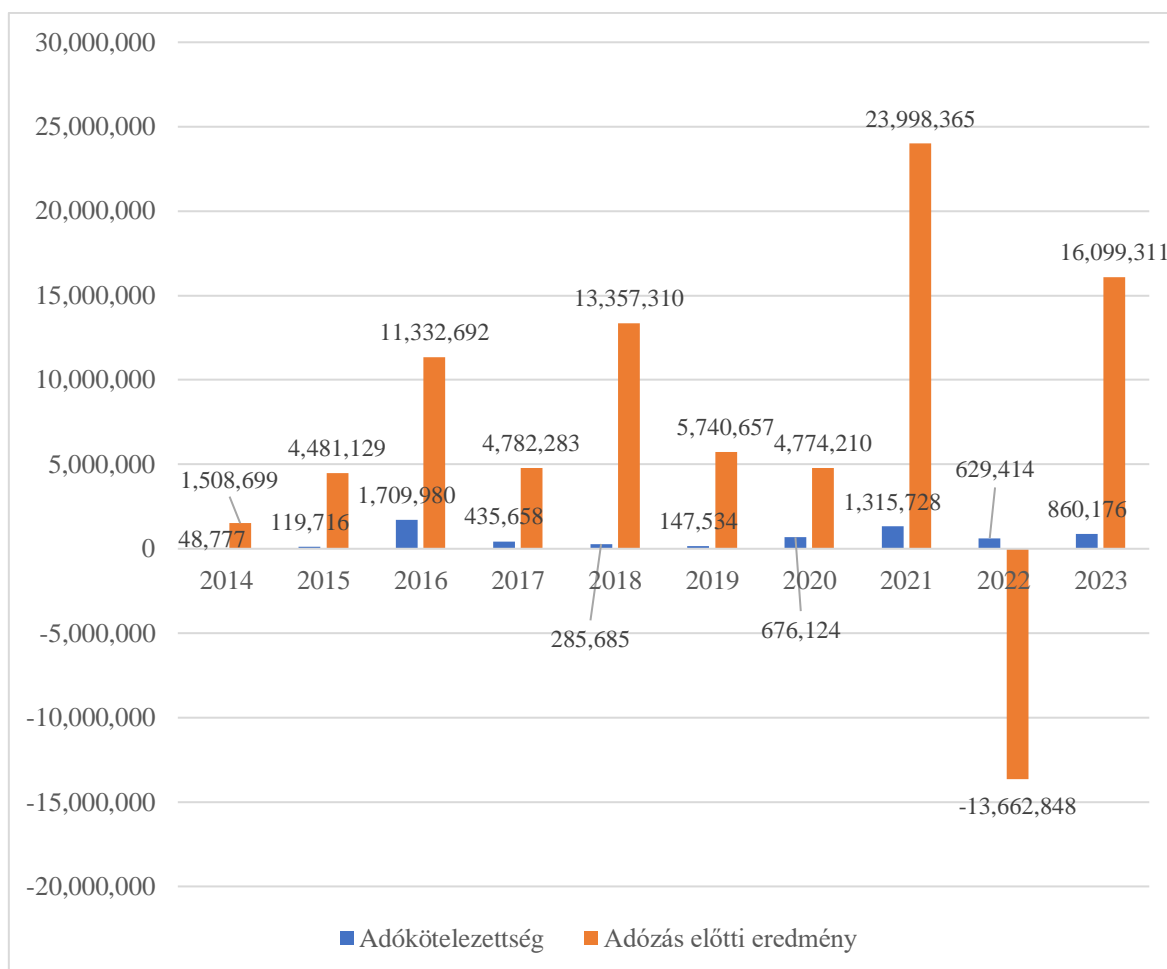
Ez mellé még szorosan kapcsolódnak azok az értékek, amik meghatározzák ennek a vállalatnak a szellemiségét: “A Samsung úgy véli, hogy a határozott értékek alapján való élet a jó üzlet kulcsa. Ennélfogva ezek az alapértékek, valamint a szigorú magatartási kódex áll a vállalat minden döntésének középpontjában.” (Samsung.com) Az öt érték pedig a következők: Betartjuk a jogszabályokat és az etikai normákat.; Fenntartjuk a tiszta szervezeti kultúrát.; Tiszteletben tartjuk az ügyfeleket, a részvényeseket és az alkalmazottakat.; Törődünk a környezettel, a biztonsággal és az egészséggel.; Társadalmilag felelős vállalati polgárként járunk el. Ezek az értékek pedig folyamatosan lendítik előre a vállalatot, növelik a jövedelmet a vállalatnak, vonzák a felhasználókat, és a fogyasztókat. (Samsung.com)

5.2.2. A vállalat adóztatása:

Ahogy az előző vállalat esetében is, úgy a Samsung vállalat kimutatásai közül is kikerestem a 2014 és 2023-as év közötti adatokat az adózás előtti eredmény és az adókötelezettségre tekintve. Az eredmények a 4. ábrán láthatóak. A Lotte Chemical Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaságnál euróban kaptam adatokat vizsgálódásom során.

4. ábra: A LOTTE Chemical Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság esetében az adókötelezettség és az adózás előtti eredmény az elmúlt 10 évre nézve

(Saját szerkesztés, euró)

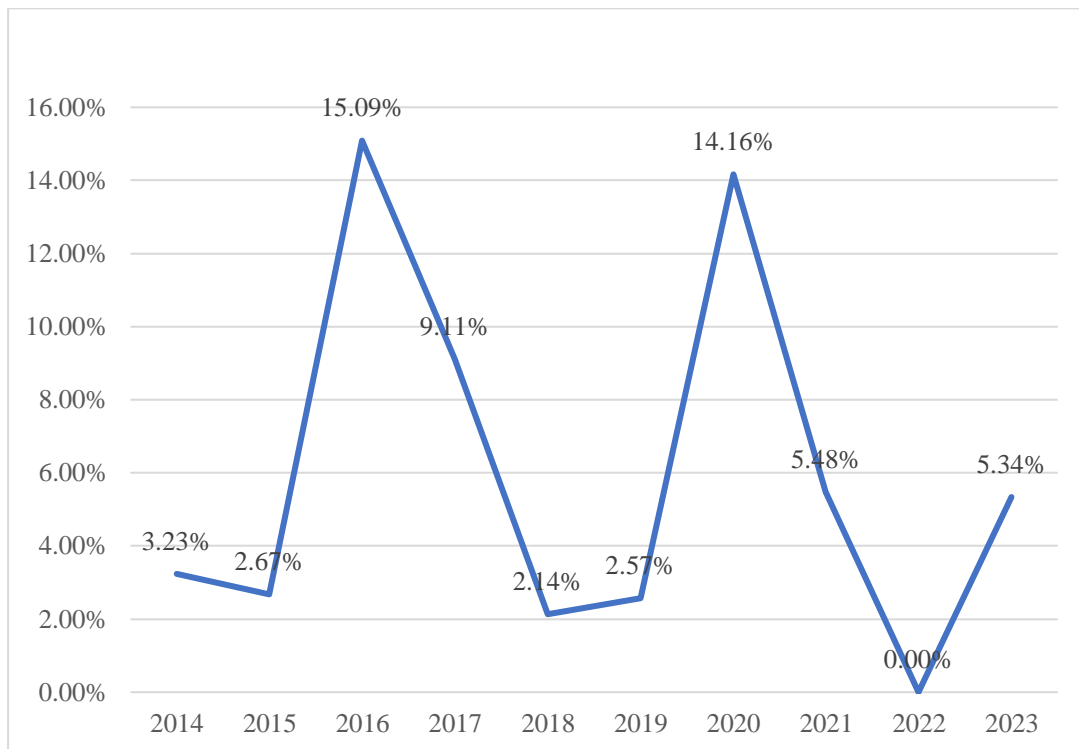
Az adókötelezettség ennél a vállalatnál az évek során kevés értéket vett fel csak. Amelyik év kicsit nagyobb értéket eredményez az előző évekkel szemben az a 2016-os év volt.

Az adózás előtti eredmény 2021-ben a legnagyobb a 10 év közül, ami pontosan 23.998.365 euró. Abban az évben a vállalat értékesítési nettó árbevétele meghaladta a 239 millió eurót. 2023-ban viszont kevés volt az értékesítés a Samsung vállalatnál ezért a 2021-es évhez képest nagyon visszaesett az adózás előtti eredmény, érték szerint 611.067 euróra. 2022-ben is van adókötelezettsége a vállalatnak és adózás előtti eredménye is, csak a többi értékhez képest annyira kevés, hogy a diagramon úgy jelenik meg mintha nem is lenne. 2022-ben az adókötelezettség 13 863 euró, míg az adózás előtti eredmény 2 599 euró. A 2022-es évben a Társaságnak nem volt TAO fizetési kötelezettsége. Ebben az évben azért ilyen kevesek ezek az értékek, mert az előző évekhez képest csökkent az eladása a vállalatnak, növekedett a rövid lejáratú kötelezettségei az előző évhez képest 252%-osan. Ez az alacsony érték 2022-ben az ukrán- orosz háborúnak a következménye lehet. Az 2021-es évhez képest általános forgalmi

adót is kellett 2022-ben fizetniük, pontosan 991 743 eurót. Továbbá az is csökkentheti az értéket, hogy volt egy nagyobb beruházásuk, ugyanis egy új teleket vásárolt a vállalat.

5. ábra: Adóterhelés az elmúlt 10 évre a vállalat LOTTE Chemical Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság esetében

(Saját szerkesztés)

A vállalatnak 2016-es és a 2020-as évekre nézve a legmagasabb az adóterhelése, rendre 15,09%, 14,16%. Ez a két év esetében az alacsony adózás előtti eredmény és a magasabb adókötelezettség arányaként eredményeződött a fenti ábrán is látható értékek. 2022-ben a negatív adózás előtti eredmény miatt a vállalatnak nem volt adóterhelése, ugyanis az adóalap növelő tételek sem voltak olyan mértékűek, hogy adófizetési kötelezettsége keletkezzen. 2020-ban a magasabb adóterhelési érték a Covid 19-nek is betudható, hiszen abban az évben változtak az adóztatások, ugyanakkor, csökkent a vásárlási kedv is, a korlátozások miatt. 2016-ban pedig a magas társasági adó kötelezettség miatt és abban az évben volt egy 1 millió euró fölötti értékcsökkenési is, ami befolyásolta ezáltal az adóterhelés értékét.

5.3. TESCO-GLOBAL Áruházak Zártkörűen Működő Részvénytársaság

5.3.1. A vállalatról:

A TESCO-GLOBAL Áruházak Zártkörűen Működő Részvénytársaság egy Britt multinacionális vállalat, amelynek főtevékenysége az élelmiszer jellegű bolti vegyes

kiskereskedelem. A vállalatot még 1919- ben nyitották az Egyesült Királyságokban, székhelye egy angliai városban található, a Welwyn Garden City-ben. A vállalat megálmodója Jack Cohen. (Tesco.hu)

Magyarországra a vállalat 1994-ben telepedett be először. Szombathelyen nyitotta az első üzletet. A későbbiekben növekedett és pár év elteltével már hipermarketeket nyitott ország szerte. Ma már több mint 110 hipermarketje van csak Magyarországon, továbbá 90-nél is több kisebb méretű vagy más formátumot képviselő boltjuk van. Az évek során már elérték azt a szintet, hogy közel 1800 bérlőjük legyen országszerte, és még így is kínálnak helyszíneket bérlésre, körülbelül országszerte 150-et. (Tesco.hu)

A vállalat ma már három kontinensen van jelen. Filozófiájuk, hogy úgy bánjanak a vásárlói körükkel, ahogy szeretnék, hogy bánjanak velük. (Tesco.hu)

A Tesco vállalat, most már minden országban rendelkezik applikációval, amelyen keresztül a vásárlóinak kedvezményeket biztosít, vagy akár általa részt vehetnek a nyereményjátékaikban. A weboldalon megtalálhatóak az éppen akciós termékek, vagy az általuk képviselt márkák, mint például az élelmiszerek esetében a Tesco Finest, a kozmetikumokon belül a Pro formula, a tisztasági szerek esetében pedig a Fred & Flo termékeik. Az applikációs segítségével, most már házhoz is lehet rendelni a kívánt termékeket, ami által a sűrű, elfoglalt napjainkon könnyítettek a vállalat fejlesztői. Ahhoz hogy igazán kitöltse a Tesco a mindennapjainkat a weboldalán és az applikációban is létre hozott egy olyan fület, ahol a tanácsokat, recepteket, ötleteket, inspirációkat adhat a mindennapi felmerülő kérdéseinkre. Ebben az esetben a kismamáknak ad tanácsokat, a sütéshez/főzéshez, a fenntarthatóság gyakorláshoz, az egészséges életmódhoz ad különböző tippeket cikkek formájában. (Tesco.hu)

A mindennapokban is próbál kellően részt venni a Magyarországon is jelen levő vállalat, hiszen különböző programokat, pályázati lehetőségeket hirdet meg, ami által a karitatív tevékenységeit is népszerűsíti. Ilyen tevékenységek voltak 2025 január februárjában meghirdetett “Start a jövőért” program, vagy akár a 2025 március áprilisában tartott “A menstruáció nem luxus” programja. (Tesco.hu)

5.3.2. A vállalat adóztatása:

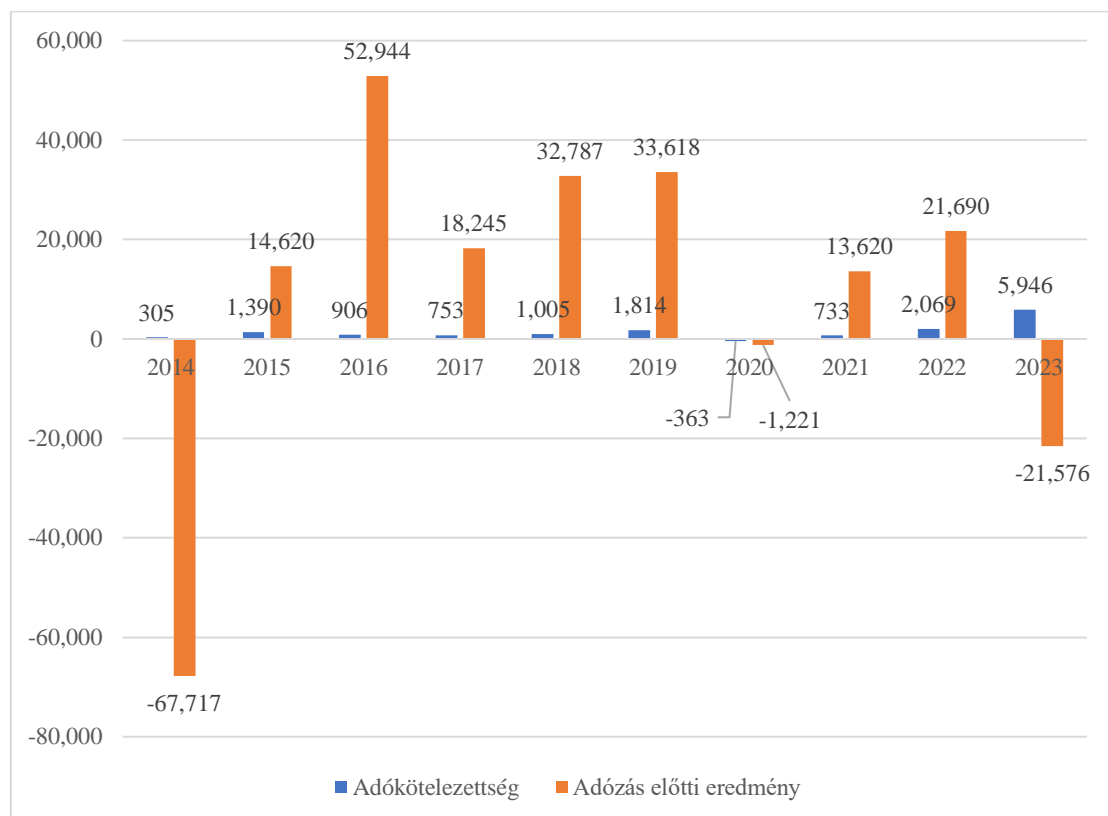
A következő ábrán (6. ábra) látható a TESCO-GLOBAL Áruházak Zártkörűen Működő Részvénytársaság adókötelezettsége és adózás előtti eredménye egy diagramban feltüntetve az elmúlt tíz évre visszamenőleg. Az ábrán látható, hogy 2014-ben nagyon alacsony volt az adózás előtti eredmény, - 67 717 millió forint. Ez annak is tudható be, hogy a vállalat esetében

csökkentek a bevételei, az adózása pedig az előző évekhez képest növekedett. Továbbá felhasználta a céltartalékait is. A vállalat 2014-ben társasági adót kellett fizessen, 1 114 millió forintot, környezetvédelmi termékdíj, 262 millió forint, ezek mellett még fizetett helyi adókat, óvadékokat, viszont az első kettő mutatott kimagaslóan nagy értéket a többi évhez képest. De lévén, hogy nem volt jövedelme, így nem volt adóssága az állam fele adó szempontból. A vállalat 7 564 millió forintra volt értékvesztése abban az évben, ami szintén hozzájárult az adózás előtti eredmény csökkenéséhez.

2020- as évben a Tesco-nak negatív adókötelezettsége volt, amit a Covid 19 járványnak valószínűsíthetünk be, viszont ez annyira nem volt hatással a 2021-es évre, hiszen növekedtek az értékei az adózás előtti eredménynek (13 620 millió forint) is és az adókötelezettségnek (733 millió forint) is.

6. ábra: Adó kötelezettség és adózás utáni eredmény a Tesco-Global Áruházak Zártkörűen Működő Részvénytársaság esetében 2014-és 2023-as évek között

(Saját szerkesztés, millió forint)

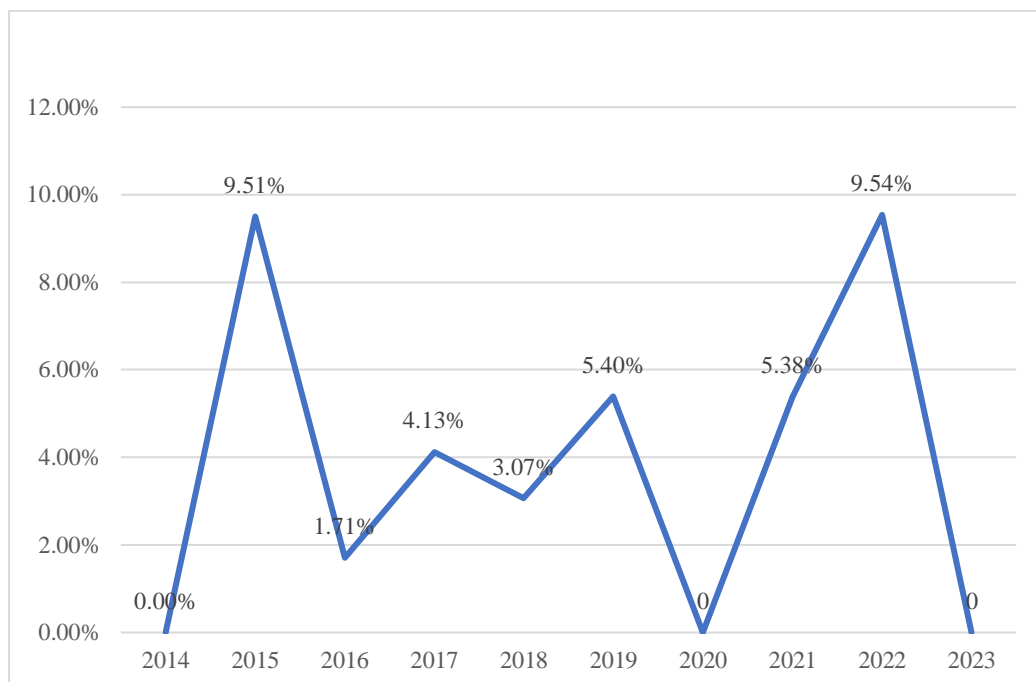
2023-ban az adózás előtti eredmény ismét negatív értéket vett fel, -21 576 millió forintot. A vállalat ebben az évben magas értékcsökkenési leírásnak volt szemtanúja, ahogyan 2014-ben is, a készpénz céltartalékja a 2022-ös évhez képest csökkent, ahogyan a követelések elszámolt értékvesztése is. Viszont növekedett a terven felüli értékcsökkenés értéke, a határozatban megállapított bírság is. 2022-ben a már sokak által ismert háború következtében

a Tesco az elsők között reagálva nemcsak pénzbeli segítséget nyújtott a háború okozta károsultaknak, hanem rengeteg tartós élelmiszert jutattott el Ukrajnába az Ökumenikus Segélyszervezet ukrainai képviselőjének. Úgyanakkor ebben az évben nemcsak Magyarországon hanem a világ több más országában infláció növekedés volt megfigyelhető, ami húzta magával az élelmiszer árakat is.

A Tesco üzletlánccal kapcsolatosan 2023-ban ahogyan az előző bekezdés elején említettem negatív volt az adózás előtti eredmény, valószínű, hogy annak a következtében, hogy a vállalat próbált egy- egy termék árán csökkenteni a mindennapi vásárlók számára. Ez abban nyilvánult meg, hogy hónaponta minimum 2000 termék árát vették vissza, és csak annyi nyereséget tettek rá, ami a plusz költségeiket fedezte.

7. ábra: Adóterhelés a Tesco-Global Áruházak Zártkörűen Működő Részvénytársaság esetében 2014-2023-as évek között

(Saját szerkesztés)

Ha az adóterhelés szempontjából közelítjük meg a vállalatot az elmúlt tíz évre, akkor 2014, 2020, és 2023-as években 0% volt, mert a cég negatív adózás előtti eredménnyel, vagy negatív adókötelezettséggel rendelkezett. Ahhoz képest, hogy a közeli években negatív értékek voltak jellemzőek, 2022-ben elég magas lett az adóterhelés (9,54%), ami az alacsony adózás előtti eredménynek (21 690 millió forint) és a magas adókötelezettségnek (2 069 millió forint) volt a következménye. Ez az orosz- ukrán háborúnak is lehet a hatása, hiszen abban az évben februárban tört ki. 2020-at megelőző években nagyjából hasonlóak voltak az adóterhelés értékei. 2015-ben pedig az adózás előtti eredménynek csak 14 620 millió forint volt, míg az

adókötelezettség 1 390 millió forint, így az adóterhelés értéke 9,51% lett. Ebben az évben a céltartalékok feloldása 4 003 millió forint volt, ami csökkentette az adózás előtti eredményt, a társasági adó szerinti értékcsökkenés 14 453 millió forint volt, ez az előző évhez képest csökkent, de a céltartalékfeloldása növekedett. Sajnos a számvitel szerinti értékcsökkenési leírás eredménye (16 440 millió forint) is csökkent 2014-hez képest, ami miatt nem növekedett az adózás előtti eredmény.

5.4. Mercedes- Benz Manufacturing Hungary Korlátolt Felelősségű Társaság

5.4.1. A vállalatról:

A Mercedes- Benz Manufacturing Hungary Kft. egy Kecskeméten található vállalat, ami 1999 január 1.-én kezdte meg üzleti tevékenységét Magyarországon. A világban már 1925-ben jelen volt, a babérkoszorúval körülvett háromágú csillag. A vállalat fő tevékenysége autók gyártása. A Társaság leírása: “A Mercedes csillag több, mint egy puszta márkajel. A Mercedes-Benz az időtlen designra, a csúcstechnológiára és a részletekre való odafigyelésre alapuló, érzelmek által uralt élményvilág megtestesítője.” (Mercedes-Benz.hu)

A vállalat esetében minden azzal kezdődött, “hogyan történik a szerepet töltsünk be a mobilitásban: szárazföldön, vízen és levegőben. Ma ezt alkalmazzuk azokra az elemekre, amelyeket a csillag mindig is képviselt.” (Mercedes-Benz.hu)

A Mercedes – Benz márka Karl Benz nevéhez köthető, aki Svédországban született 1844-ben, de már 19-éves korában megkapta a gépészmérnöki diplomáját. A fiatalember 1879-ben adta működésbe az első kétütemű erődorrását, ami után az volt a célja, hogy olyan gépjárművet hozzon létre, amihez nem kell lóvontatás, hanem már egyedül is működik. 1883-ban alapította az első vállalkozását. Majd 1885-re készült el a világ első belső égésű motorral meghajtott járműve. Ez a gépjármű három kerékkel rendelkezett, és fogasléces kormányzás irányította. Az autó 954 cm³-es volt, 400-as percenkénti fordulatszámmal rendelkezett, és 0.9-es lóerővel, amit Benz tervezett meg. Az évek során folyamatosan fejlesztette a járműjeit, ami azt jelentette, hogy jobbnál jobb ötletekkel rukkolt elő és valósította meg álmát. (Csomagtartó Áruház, 2017a)

A fiatalember még két üzlettársával dolgozott együtt és így indították el a DMG vállalkozást, ami a Daimler Motoren Gesellschaft- ot jelentette. A DMG kisméretű motorok gyártásával és kifejlesztésével foglalkozott, ezek a motorok szárazföldre voltak tervezve, de alkalmasak voltak a légi és vízi járművek meghajtására is. Ez a vállalat az első automobilját

1892-ben adta el, és ehhez kapcsolódik a hármas célon alapuló márkalogó, ami sokak szerint a világon a legismertebb márka. (Csomagtartó Áruház, 2017b)

A későbbiekben versenyautókat építettek, majd teherautókat. Az 1900-as években az egyik üzlettársa meghalt, de lett egy lánya, akit Mercedes- nek neveztek, ami azért is fontos, mert 1902-ben a DMG regisztráltatta Benz a Mercedes márkanevet. Éveik során rengeteg helyen megfordultak és költöztették a vállalatot is, de kifejlesztettek olyan járműveket, amelyek 70 lóerős motornak adtak teret, majd ezt fejlesztették 120, aztán 160 lóerős motrokká. Az utóbbi már egy saját fejlesztésű repülőgép motor volt, amiből 2000 darabot gyártottak. (Csomagtartó Áruház, 2017c)

A Mercedes- Benz név 1926-ban jött létre, amikor egyesítették a DMG vállalatot a Benz & Cie. vállalattal. Ez pedig azt eredményezte, hogy egyesítették a két vállalat termelési- fejlesztési, -dizájn-, beszerzési, értékesítési és marketingtevékenységét. És ekkor jelent meg a mai napig jelen lévő és Mercedes – Benz márkanevet képviselő három ágú csillag és a babérkoszorú egyesüléséből létrejött logó. (Csomagtartó Áruház, 2017d)

A Mercedes-Benz társaság azóta folyamatosan fejlesztette járműveit, amik mára már több modellt képviselnek, több stílusú autót gyártottak le, mint például a limuzin, a SUV, a T-model, a Kompakt, a Coupé, a Cabriolet és Roadster, valamint a Buszlimuzin modellek. Továbbá megjelentek az elektromos járművek, vagy a Plug-in hybrid-ek, amelyek elektromosan is és belső égésű diesel vagy benzin meghajtással működnek. A vállalat kirendeltségei foglalkoznak a márka javításával, fejlesztésével, és az autók karbantartásával. De ők értékesítik a márka kedvelőinek a járműveket és akár biztosítást is lehet kötni náluk az ott vásárolt autókra. (Mercedes-Benz.hu)

A biztosítások és termékek eladásához finanszírozást is biztosítanak, amik lízinget, vagy hitelt jelentenek. Az oldalukon ki lehet választani a kívánt terméket és előre ki lehet számolni, hogy mennyibe kerül egy adott termék, amit akár saját pénzzel fizet ki a kliens, akár pedig a lízing szolgáltatásukat veszi igénybe a vállalatnak, amit szintén előre ki tud számolni, hogy milyen feltételek mellett milyen szolgáltatást kaphat. És ilyen módon biztosítást is lehet kötni a vállalatnál, megtalálva a legmegfelelőbb ajánlatot az igénybe vevőnek. (Mercedes-Benz.hu)

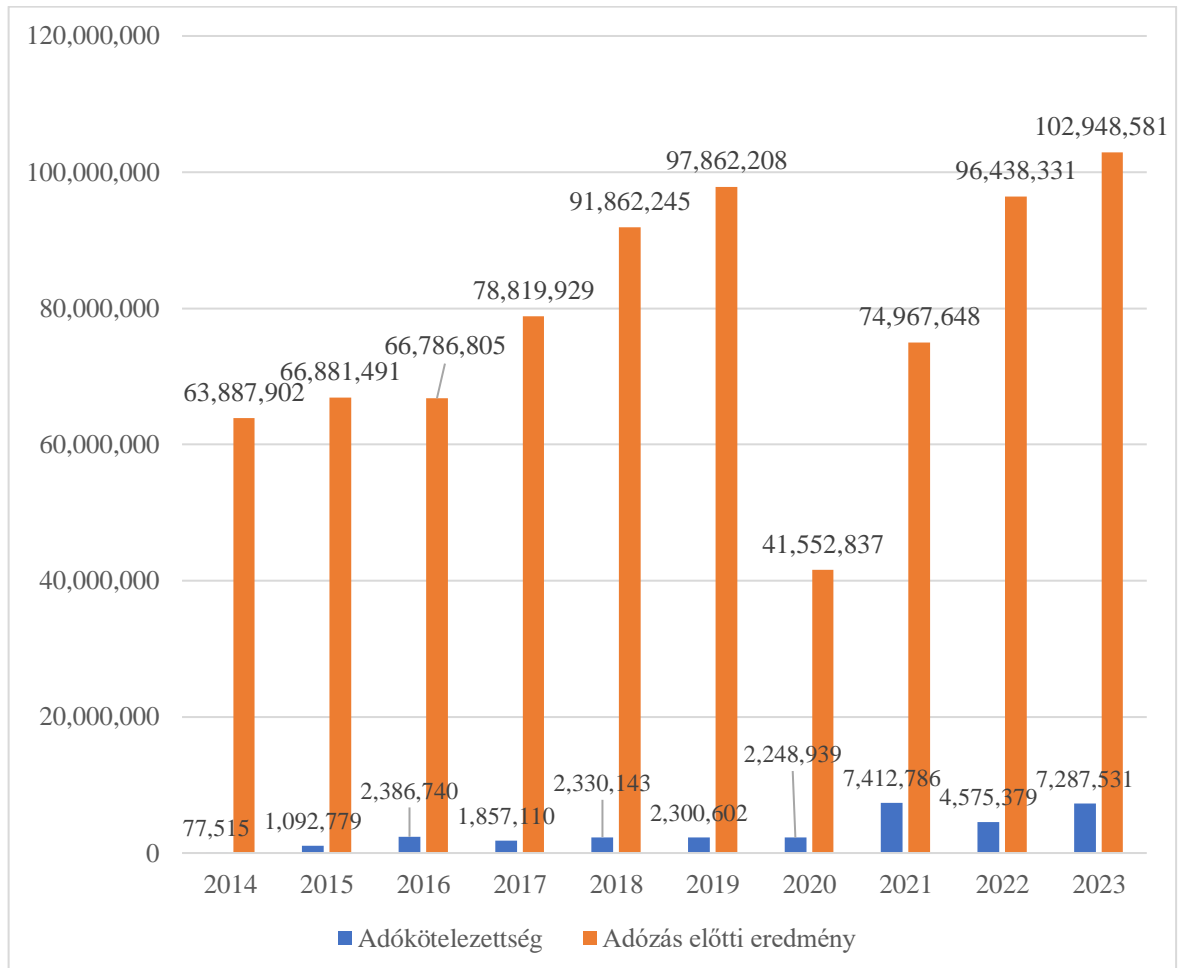
2022 óta a cég telephelyei szén-dioxid-semlegesek mérleg szerint, amit ha minden a terveik szerint halad, akkor szeretnék elérni 2030-ra, hogy megújuló energiával tudják fedezni a gyártáshoz szükséges energiaszükségletének több mint 70%-át. Még hosszabb távú célkitűzései közt pedig az szerepel, hogy ezt a 70%-ot 100%-ra emeljék fel a 2030 utáni években. Ez a célkitűzése a vállalatnak mutatja, hogy mennyire próbálnak odafigyelni a

környezetvédelemre is, és a klímaváltozás okozta esetleges negatív következményekre.
(Mercedes-Benz Manufacturing Hungary KFT, 2023)

5.4.2. A Mercedes-Benz Manufacturing Hungary KFT. adóztatása:

8. ábra: A Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Korlátolt Felelőségű Vállalat adókötelezettsége és adózás előtti eredménye 2014-és 2023-as évek között

(Saját szerkesztés, euró)

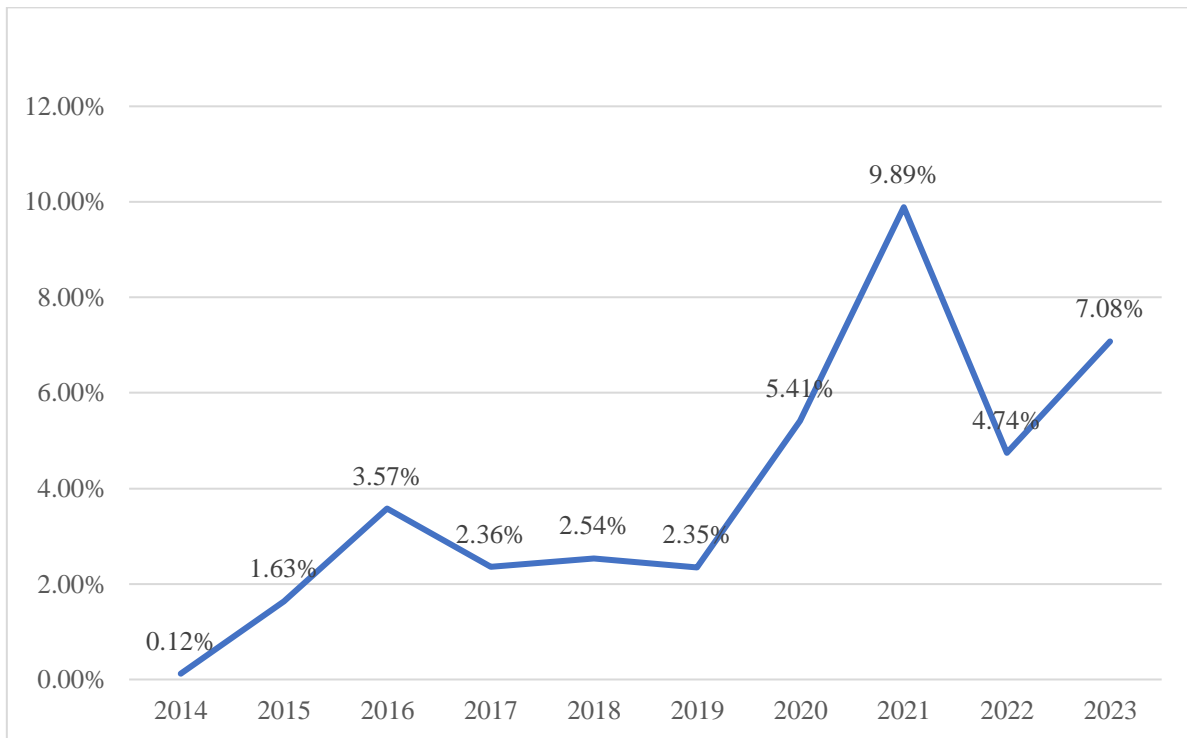

A 8. ábrán figyelhető meg az elmúlt tíz évre az adókötelezettség és az adózás előtti eredmény a korlátolt felelőségű vállalat esetében, ahogyan az előző vállalatok esetében is vizsgáltuk. Az évek során nagyjából lassan növekvő tendenciát figyelhetünk meg az adókötelezettsége terén a cégnél. Kiugróbb érték 2021-ben volt, 7 412 786 euró, amit mint a többi társaság esetében itt is a Covid 19 nevezetű járvány következményeinek is tudhatunk be, hiszen abban az évben is voltak korlátozások, amik az egész világon jelen levő vállalatra negatív hatással voltak, Ez a hatás nagyon látszik az adózás előtti eredményen is, hiszen nagyon visszaesett az előző évekhez képest 2020-ban, majd a következő években újra elkezdett folyamatosan növekedni. 2022-ben az orosz – ukrán háború kezdődött meg, ami hatással lehetett szintén az adókötelezettségre.

Ami az adózás előtti eredményt illeti 2023-ban volt a legnagyobb az elemzett tíz év során, közel 103 millió euró. Ebben az évben fejezték be a gyártósor 1 milliárd euró fejlesztését, ami annak az érdekében történt, hogy fenntarthatóbb legyen a vállalat, digitalizálják, amennyire csak lehet, és, hogy a gyártósorokat minél rugalmasabbá tudják tenni. Az előző évhez képest növekedtek az adományba kapott pénzek, az eszközök értékcsökkenése, amit kivezetéskor regisztráltak az adótörvény szerint, a két év között több mint 91 millió euró növekedés volt. Növekedett a munkásszállás költsége is, viszont több mint 8 millió euróval növelték a képzett céltartalék összegét.

9. ábra: Adóterhelése a Mercedes- Bens Manufacturing Hungary KFT. -nek 2014- és 2023-as évek között

(Saját szerkesztés)

A 9. ábrán az adóterhelése látszik a Mercedes-Benz-nek 2014-től kezdődően 2023-ig. Az évek során egy növekedést vehetünk észre, kisebb csökkenésekkel. A tíz év alatt egy kimagasló érték 2021-ben volt 9,89%. Ebben az évben több kellett adót fizetnie az államnak elszámolt értékvesztésre (410 059 euró), képzett céltartalékokra (5 830 251 euró), az eszközök értékcsökkenésére (92 971 631 euró), a kivezetéskori értéke a számviteli törvény szerint volt számítva, bírság fizetési kötelezettsége is volt a vállalatnak, de a többihez képest csak elenyésző érték, mindössze 323 euró. A vállalatnak az adózás előtti eredményét figyelembe véve és az adókötelezettségét az adózott eredménye 2021-ben 67 554 862 euró volt.

5.5. A MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaság

5.5.1. A MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaságról:

A Mol társaság egy multinacionális vállalat, amelynek a székhelye Magyarország, olajjal és gáziparral foglalkozó vállalat, ami 2021-ben és 2022-ben is Magyarország első legnagyobb forgalmú vállalata volt, míg a harmadik helyen állt forgalmát tekintve Közép és Kelet Európában is. A Mol végzi saját maga számára a kutatást, az üzemanyag termelést és finomítást, annak a forgalmazását is valamint a kereskedelmet és az energiatermelést. A csoport most már több mint 30 országban van jelen, ami 25 000 fős nemzetközi csapatot jelent, ami mellett iparágon belül 80 éves múlttal rendelkezik. 2 petrokémiai gyárat, valamint 3 finomítót mondhat magáénak. Lévéen hogy részvénytársaság a vállalat többnyire külföldi befektetők kezében van, ezen belül pedig intézményi befektetőkről beszélünk (29,11%), de több mint 10%-a a Mol-Új Európa Alapítvány tulajdona, de a Mathias Corvinus Collegium alapítvány is részes a vállalatból, ő 10%-ot tudhat magáénak. A tulajdonosi körben még megjelenik az OTP Bank Nyrt is, az ING Bank N.V., az UniCredit Bank AG, a Commerzbank AG, vannak Magyarországi magánszemély befektetők, de vannak a vállaltnak fenntartva saját részvényei is, és körülbelül 10%-át hazai intézményi befektetők tartják a tulajdonukba. (Molgroup.info)

A vállalat igyekszik a társadalomban is fontos szerepet vállalani. Létrehozta a MOL Alapítványt 2021-ben, ami Budapest székhellyel rendelkezik. Folyamatosan újabb és újabb programokat szerveznek, amelyek különböző szervezetek munkáját segítik elő. Ilyen karitatív programok mint például a Kozma Imre gyermekgyógyító program, vagy a támogatják a Rákóczi Szövetség kulturális misszióját, a Zöld Oázis program is ide sorolható. (Molgroup.info)

A Mol Nyrt.-t 1991 októberében alapították meg Magyarországon, de már 1995-ben terjeszkedett, hiszen a vállalat már Romániában is nyitott fiókot és egy évvel később már Ukrajnába és Szlovákiába is telepített fiókokat, majd létre hozta a Mol Szlovéniát. Ezt követően folyamatosan felvásárolt kisebb vállalatokból részesedéseket, ami által saját magát tudta a vállalat növekedtetni. 2002-ben már Oroszországban is megjelentek, majd Austriában 100%-os részesedésnek örvendett. A vállalat megjelenik a Varsói Értéktőzsdén is, már 2004-től. A társaság rendelkezik részesedéssel Indiában, Irakban, de még Ománban is, Horvátországban is jelen van, továbbá jelen van akár kutatási szinten akár üzemanyagkutak estében Csehországban

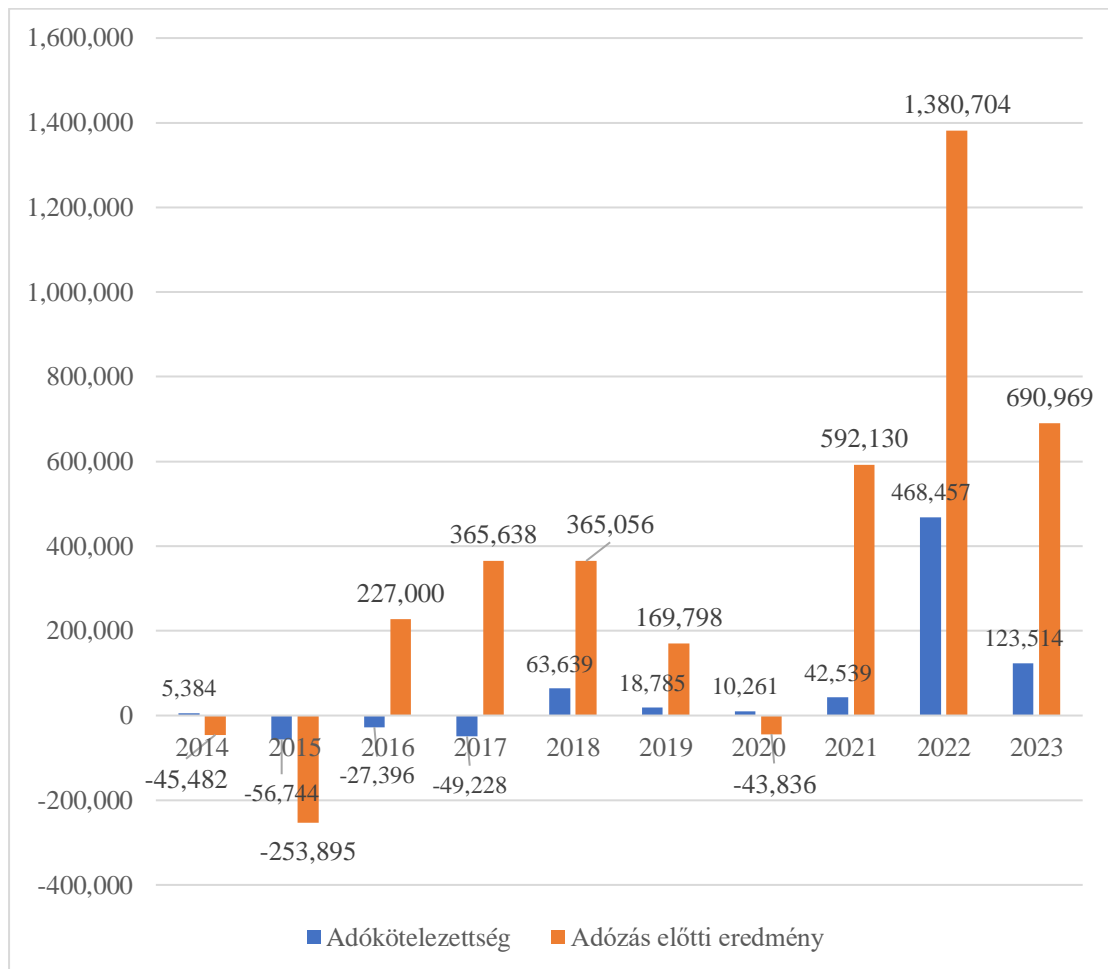
is, Kazahasztánban, Norvégiában, és még az Egyesült Királyságokban is végzett kutatásokat. (Molgroup.info)

Fejlesztései során 2022-ben 35 évre elnyerte a Magyar állam meghírdetett olyan pályázatot, amely a hulladékgazdálkodási koncessziós pályázatot jelentette, ami által 2023-ban átvette a cég a települési hulladékkezelő vállalatokat, és ő vezéri tovább őket. 2022-ben még egy Campust is létre hozott, ami azt eredményezte, hogy újabb 2500 embernek adott munkát a társaság. (Molgroup.info)

5.5.2. A Társaság adóztatása:

10. ábra: A MOL Nyrt. vállalat adókötelezettsége és adózás előtti eredménye 2014 és 2023- között

(Saját szerkesztés, millió forint)

A 10. ábra tartalmazza a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaság adókötelezettségét és az adózás előtti eredményét az elmúlt 10 évre. A vállalat a tíz év közül 3 évben negatív adókötelezettséggel zárta az évet és ugyan úgy három évben pedig negatív értéket mutatott az adózás előtti eredménynek az egyenlege is. 2020-ban a negatív adózás előtti eredményt úgy gondolom hogy a Covid 19-nek köszönheti a vállalat.

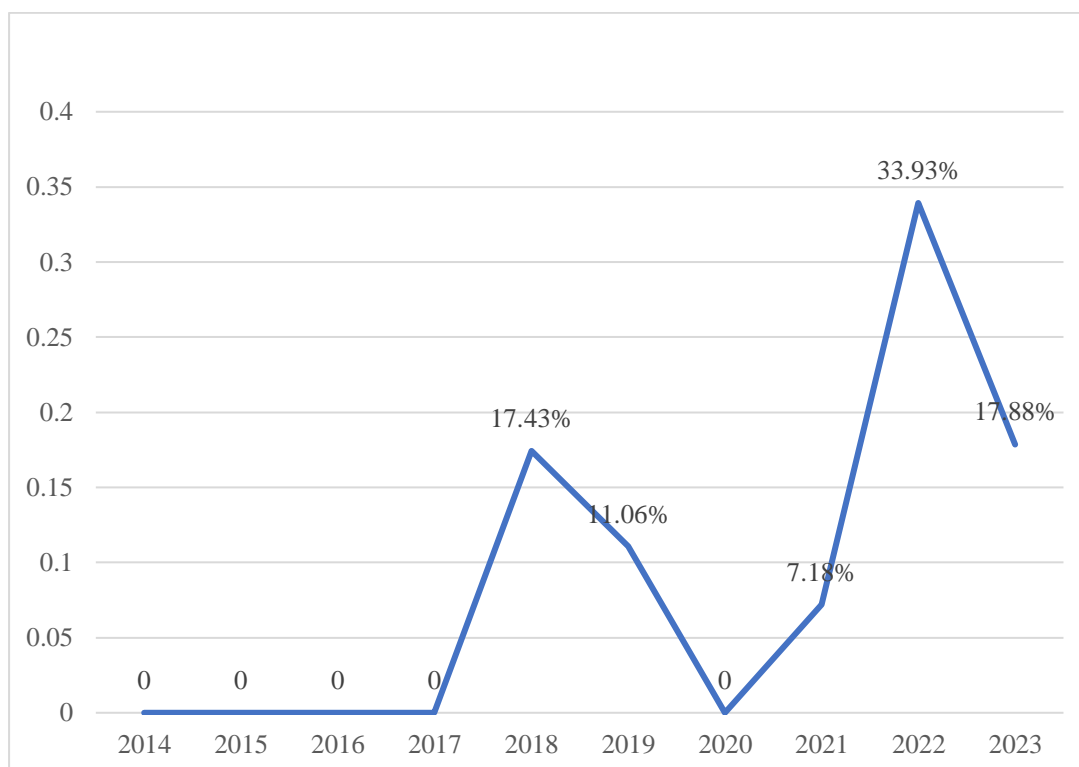
Hiszen a korlátozások következtében az emberek nem hagyhatták el az otthonaikat, ami miatt nem volt forgalma az üzemanyag kútaknak, sem üzemanyag vásárlás esetében, sem pedig a kútaknál fenntartott ebédlőknek sem.

A Mol Nyrt. esetében eredményes évek mondanám a 2017, 2018-as éveket, valamint a 2021 és 2023 közötti éveket. Azért mondanám ezeket eredményeseknek, mert az adózás előtti eredményük meghaladja a 365 millió forintot.

2014-ben és 2015-ben a vállalat töltőállomásokat vásárolt fel, ami egy nagyobb ívű befektetésnek mondható, ezáltal pedig csökkentette a vállalat adózás előtti eredményét. Továbbá a 2015 és 2016-os évben az olaj és gáziparra irányuló vállalatok 21%-os adókulcsot számolnak fel a nyereség után.

11. ábra: Az adóterhelése a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaságnak 2014- és 2023-as évek között

(Saját szerkesztés)

Ahogy a 11. ábra mutatja, sem 2014-ben, sem 2015-ben, sem 2016-ban és még 2017- és 2020-ban sem volt adóterhelése a vállalatnak a negatív adókötelezettség és az adózás előtti eredmény következtében. A legnagyobb adóterhelése a vállalatnak 2022-ben volt, 33.93%. A magas adózás előtti eredménnyel növekedett az adókötelezettség is. Továbbá az orosz- ukrán háború hatása ezen a vállalaton is nyomot hagyott, hiszen a kialakuló energiaválságnak a következtében a kormánynak szüksége volt különböző intézkedések meghozatalára, amelynek hatása volt a MOL csoportra. Ilyen intézkedésekre példa a bányajáradék díjak módosulása, az

Ural-Brent spread alapú nyereségadó, ami egy extra kötelezettségnek számít, a kiskereskedelmi adó módosulása, létrehozták a szolidaritás hozzájárulást, megjelent a hulladékgyártási koncesszió, valamint az üzemanyagár stop-ot is elrendelték. A kiskereskedelmi adóra visszatérve fontos megemlíteni, hogy 2022-ben módosították ezt az adót 2023-ra még pedig úgy hogy létrehoztak bevételi sávokat és az adókulcs azok elérésével emelkedik a következő képpen:

4. táblázat: Az adókulcsok növekedése

(Konszolidált pénzügyi kimutatások, 2022)

500 millió – 30 milliárd forint között	0,15-ről 0,15%-ra
30 milliárd – 100 milliárd forint között	0,45-ről 1%-ra
100 milliárd forint felett	2,7%-ról 4,1%-ra

A szolidaritás hozzájáruláshoz visszatérve a rendeletet az Európai Unió Tanácsa fogadta el 2022-ben, amit azért vezettek be, hogy a magas üzemanyag árak stabilan tartsák. Ezt a hozzájárulást a szén-, a földgáz-, a kőolaj-, és finomító szektorokban azokra a vállalatokra rótták ki, amelyek az Európai Unióhoz tartoznak. Az adó értéke minimum 33% kell legyen és figyelembe kell venni, hogy az elmúlt négy pénzügyileg jegyzett években mennyi volt az átlagos adóköteles nyereség. Ha ez az érték eléri egy 20%-os növekedést, akkor kell befizetni a szolidaritás hozzájárulást. Ezeket az adókat mind figyelembe véve növekedett meg az adókötelezettsége a MOL vállalatnak 2022-ben az előző évekhez képest, ami a magas adóterhelést eredményezte, ahogyan a 11. ábrán is látszik.

ÖSSZEFOGLALÓ

A vizsgálódásom során az öt vállalat esetében néztem meg az adózás előtti eredményt, az adókötelezettséget és ezek hányadából számoltam ki az adóterheléseit a vállalatoknak. Az adóterhelés eredményeit sűrítettem össze a következő táblázatban (5. tábla). A táblázat jól mutatja, hogy hogyan is változtak az értékek, melyek voltak a kiugró magas értékek és melyik évben voltak alacsonyok az adóterhelés értékei.

5. táblázat: Összegzés az 5 vállalat adóterhelését illetően

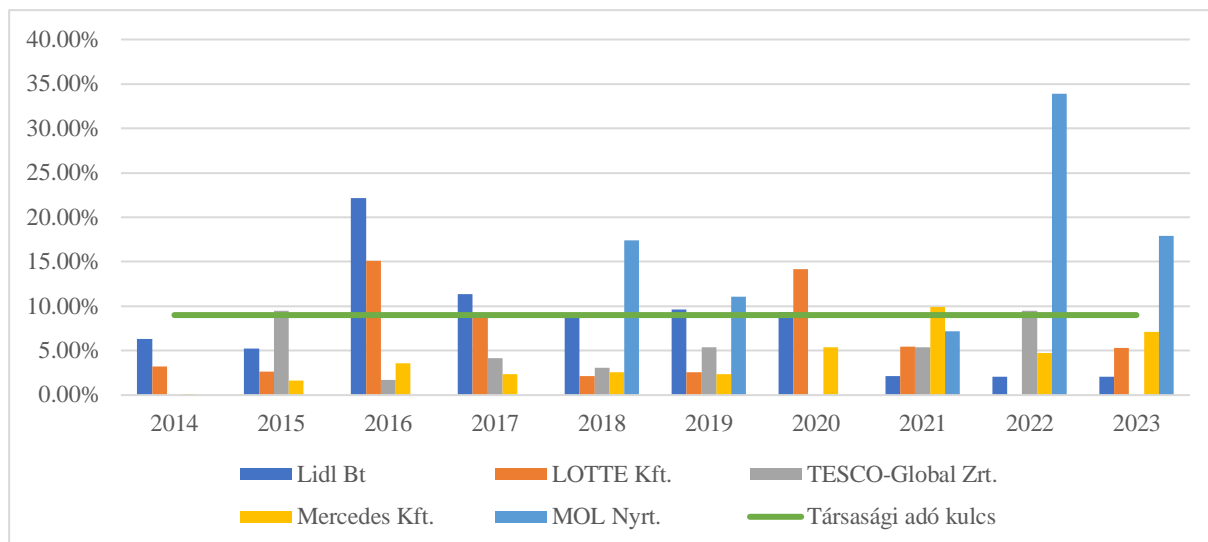
(Saját szerkesztés)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	10 év átlaga
Lidl Bt.	6,34%	5,27%	22,13 %	11,37 %	9,05%	9,66%	9,33%	2,16 %	2,07%	2,05%	7,94%
LOTTE Kft.	3,23%	2,67%	15,09 %	9,11%	2,14%	2,57%	14,16 %	5,48 %		5,34%	6,64%
TESCO-Global Zrt.		9,51%	1,71%	4,13%	3,07%	5,40%		5,38 %	9,50%		5,53%
Mercedes Kft.	0,12%	1,63%	3,57%	2,36%	2,54%	2,35%	5,41%	9,89 %	4,74%	7,08%	3,97%
MOL Nyrt.					17,43 %	11,06 %		7,18 %	33,93 %	17,88 %	17,50 %
Társasági adó kulcs	9,00%	9,00%	9,00%	9,00%	9,00%	9,00%	9,00%	9,00 %	9,00%	9,00%	

A 12. ábrán pedig mindazon értékek amelyek az ötödik táblában megjelennek össze vannak egy diagramba sűrítve, hogy együtt mutassák meg az értékeiket a társasági adókulcshoz, a 9%-hoz mérten.

12. ábra: A vállalatok adóterhelése az elmúlt 10 évben

(Saját szerkesztés)

Dolgozatom során utánna néztem az Európai Unió törvénykezéseinek az adózást illetően, a globális minimumadót vázoltam fel kicsit az első fejezetekben, majd szó esett az I-es és a II-es pillérekről is. Továbbá, ami nagyobb részt ölelt fel vizsgálódásom során az a Magyarország-i adóztatás volt. A magyarországi adózásokkal kapcsolatosan három adót is megemlítettem amelyeket Magyarországon be kell fizetni egy vállalkozásoknak, ezek pedig a társasági adó, az innovációs adó és a helyi iparüzési adók voltak. Mindezek után pedig a vállalatokat elemeztem. A vállalatoknál először pár mondatot írtam, hogy honnan származik a vállalat, vagy hogy most jelenleg mivel rendelkezik a javaik esetében, vagy alkalmazottaikat illetően. majd mindezeket követően elemeztem azokat az adatokat, amelyeket a vállalatok éves jelentéseikből gyűjtöttem össze.

A Bevezető részben említett három hipotézisem közül az első az volt, hogy látszik a hatása a vállalatokon a Covid 19 nevezetű járványnak, ami tényleg beigazolodott, hiszen mind az 5 választott vállalat esetében csökkenést mutatott az adózás előtti eredmény. Ez a járvány 2020-ban indult, de korlátozások voltak még a 2021-es évben is. Leginkább megfigyelhető a hatása a Mol NYRT vállalatnál, ahol a 2020-as évben az adózás előtti eredmény a negatív tartományba süllyedt (-43 836 millió forint), vagy akár a Tesco Global Áruház esetében is (-1 221 millió forint) ez történt. Továbbá a másik három vállalatnál nem esett a negatív tartományba az adózás előtti eredmény, de a hatására, az előző évekhez képest szinte felére csökkent a jövedelmük.

A második hipotézisem az orosz- ukrán háborúra vonatkozott, mégpedig úgy hogy az nem érződött a vállalatok adózás előtti eredményein. Az orosz – ukrán háború 2022-ben tört ki. Ez az állítás nem igaz, különösen a Lidl és a Samsung vállalatoknál. A Lidl vállalat esetében a 2021-es évhez képest több mint 8 millió forintot csökkent a jövedelme 2022-ben. Míg a

Samsung vállalatnál negatív volt abban az évben az eredmény, -13 662 848 euró. Meglepő módon a Mol NyRT esetében az előző évekhez képest nagyon magasra növekedett az adózás előtti eredmény, hiszen meghaladta az 1,380 millió forintot. A Mol vállalat esetében a megnövekvő részvények eladásának az eredménye a magas jövedelem. A Tesco és a Mercedes vállalatok annyira nem érezték ennek a világ eseménynek a hatását.

A harmadik feltevés vonatkozott az adózás előtti eredményre, hogy az évek során a vállalatoknál ez növekedett. Ez is beigazolódott, hiszen egyik vállalatnál lassú, a másiknál pedig egy gyors növekedés vehető észre a 10 év során. A Mercedes vállalat esetében ahogyan már feljebb is említettem a világi történések következtében csökkent az adózás előtti eredmény, de már a következő években növekedés volt megfigyelhető. Ez látható a Lidl vállalat ábráin is. A Samsung, Tesco és a Mol vállalatok esetében évente változik az adózás előtti eredmény értéke, hol magasabb, hol alacsonyabb, hol az egekbe ugrik fel, hol pedig a negatív tartományba zárodik az év, de a 10 évet figyelve lassan a magas értékek csak növekednek.

Összességében bármilyen világi történésnek a szemtanúja egy vállalat az meglátszik az adott vállalat adatain, legyen az kisebb vagy nagyobb társaság. Ez látszott a választott magyar vállalatnál is, hiszen az orosz- ukrán háború a Mol vállalat esetében jövedelmet hozott, a többiekébe, pedig költséget, vagy akár a pandemia időszaka, amikor is, a vállalatok nagyrészének jövedelme csökkent és ingadozott.

A vizsgált vállalatok esetében ahogyan az elméleti részben elemeztem a globális minimum adót érdekesen fog látszani, hiszen a jövőre vonatkozóan a Mercedes és a Lidl vállalatoknál láttunk egy folyamatos növekedést. Véleményem szerint pedig azért lesz hatással ezekre a vállalatokra a globális minimumadó, mert ha lassan növekednek, akkor elérik azt az eredményt, amikor levonják jövedelmükből azt a 15%-ot, ami csökkenteni fogja az adózott jövedelmüket, és az adóterhelésükre is hatással lesz. Az adóterhelés esetében növekedni fog az adókötelezettség a vállalatoknál, míg a jövőt tekintve az adózás előtti eredmény csökkenthet vállalattól függetlenül, ez pedig az adóterhelést növelheti.

Végül pedig megfogalmaztam pár javaslatot a vizsgált vállalatok során, amik a következő években akár hasznosak is lehetnek. A javaslataim például, hogy a vállalatok tartsanak fenn céltartalékokat és ezeknek az összegeit növeljék, hogy a nehezebb időszakokat tudják átvészelni. Tartsanak készleteket, amelyek eladásával pénzhez jut a vállalat, ami által befektetéseket lehet létre hozni, hogy hosszú távon fennmaradjon. Továbbá kezdjenek a társaságok környezet kímélő magatartásba átirányulni, hiszen a Földünknek szüksége van ránk.

IRODALOMJEGYZÉK

Jánosi Andrea (MJSZ, 2008/1., 70-86. o.): A közvetlen adók harmonizációja az Európai Unióban, különös tekintettel a magánszemélyek jövedelemadóztatására; Miskolci Jogi Szemle,

Elérhető: <https://szakcikkadatbazis.hu/doc/3260028>

Letöltve: 2024.12.04

Vad Viktória Zsuzsanna (2022): A globális minimumadó bevezetése az Európai Unióban, Budapest, Pázmány Press

Elérhető: <https://publikacio.ppke.hu/id/eprint/116/1/001057494.pdf>

Letöltve: 2024.12.10

Galántiné Máté Zsuzsanna (2003): Az adójog-harmonizáció fő jellemzői az Európai Unióban, [H.n.], [K.n]

Elérhető:

https://kulgazdasag.eu/api/uploads/05_galantaine_mate_zsuzsanna_1f90a26dd8.pdf

Letöltve: 2024.12.16

Wágner Tamás Zoltán (2023): Globális minimumadó: ellenállni vagy alkalmazkodni? Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Elérhető: https://plwp.eu/images/2023/PLWP_2023_3_Wagner.pdf

Letöltve: 2024.12.22

EUR-Lex (2014): Agresszív adótervezés, [H.n.], [K.n]

Elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/HU/legal-content/summary/aggressive-tax-planning.html?fromSummary=21>

Letöltve: 2025.02.15

Lakatos Zsuzsa (2015): 10 fontos kérdés az adóoptimalizálásról, [H.n.], [K.n]

Elérhető: <https://ado.hu/ado/10-fontos-kerdes-az-adooptimalizalasarol/>

Letöltve: 2025.02.15

Európai Bizottság (2023): A Tanács Irányelve az európai társaságiadó- keretről (BEFIT), [H.n.], [K.n]

Elérhető: file:///C:/Users/Kinga/Downloads/1_HU_ACT_part1_v2.pdf

Letöltve: 2025.04.17

Mercedes- Benz Manufacturing Hungary KFT (2023): Éves beszámoló 2023, [H.n.], [K.n]

Elérhető: https://gyar.mercedes-benz.hu/application/files/6517/1628/7190/MBMH_Jahresbericht_2023_HU_DE_20240513.pdf

Letöltve: 2025.04.27

EGYÉB FORRÁSOK

Ismertető az Európai Unióról (2024): Általános adópolitika

Elérhető: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/92/altalanos-adopolitika>

Letöltve: 2024.12.03

Adózás (2021): Cél a méltányos, hatékony és növekedésbarát adózás,

Elérhető: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/taxation_hu

Letöltve: 2024.12.04

EUR-lex: Adózás

Elérhető:

https://eurlex.europa.eu/summary/chapter/taxation.html?root_default=SUM_1_CODED%3D21&locale=hu

Letöltve: 2024.12.04

Your Europe (2024): Jövedelemadózás külföldön

Letöltve: 2024.12.28

Elérhető: https://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/index_hu.htm#inline-nav-1

Ismertető az Európai Unióról (2024): Az áruk szabad mozgása

Letöltve: 2024.12.28

Elérhető: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/38/az-aruk-szabad-mozgasa>

EUR-Lex (2022): A szolgáltatások szabad mozgása

Letöltve: 2024.12.28

Elérhető: <https://eur-lex.europa.eu/HU/legal-content/glossary/free-movement-of-services.html>

EUR-Lex (2024): Általános forgalmi adó

Letöltve: 2024.12.28

Elérhető: https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/shopping/vat/index_hu.htm

Ismertető az Európai Unióról (2024): A tőke szabad mozgása,

Letöltve: 2024.12.28

Elérhető: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/39/a-toke-szabad-mozgasa>

Your Europe (2022): Társasági adó az EU-ban

Letöltve: 2025.01.01

Elérhető: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/business-tax/company-tax-eu/index_hu.htm

European Commission: Minimum Corporate Taxation

Letöltve: 2025.01.03

Elérhető: https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation/business-taxation/minimum-corporate-taxation_en

DBS (2021): Global Minimum Tax

Letöltve: 2025.02.10

Elérhető: <https://www.dbs.id/id/corporate/research-and-insight/insights/global-minimum-tax>

OECD/G20 (2023): The Pillar Two Rules in a Nutshell

Letöltve: 2025.02.10

Elérhető: <https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/topics/policy-sub-issues/global-minimum-tax/pillar-two-model-rules-in-a-nutshell.pdf>

Lexiq (2021): Offshore

Elérhető: <https://lexiq.hu/offshore>

Letöltve: 2025.02.15

Céginformáció.hu: Lidl Magyarország BT.

Elérhető: <https://www.ceginformacio.hu/cr9310398513>

Letöltve: 2025.04.09

Lidl.hu weboldal

Elérhető: <https://vallalat.lidl.hu/>

Letöltve: 2025.04.09

Igazságügyi Minisztérium: Céginformációs És Az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat: Lidl

Elérhető: <https://www.e-cegjegyzek.hu/?cegkereses>

Letöltve: 2025.04.09

Trade Magazin (2019): Lidl: 15 éve Magyarországon

Elérhető: <https://trademagazin.hu/hu/lidl-15-eve-magyarorszagon/>

Letöltve: 2025.04.09

Samsung.com weboldal

Elérhető: <https://www.samsung.com/hu/about-us/company-info/>

Letöltve: 2025.04.14

Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (2023): TAO-Társasági adó

Elérhető: <https://bkik.hu/tao-tarsasagi-ado>

Letöltve: 2025.04.20

Nemzeti Adó és Vámhivatal (2022): Az innovációs járulék legfontosabb szabályai

Elérhető: : https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ugyfeliranytu/nezzen-utana/inf_fuz/informacios-fuzetek---2024/68_Az_innovacios_jarulek_legfontosabb_szabalyai_2024.01.22.pdf

Letöltve: 2025.04.20

Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (2023): Helyi iparűzési adó

Elérhető: <https://bkik.hu/helyi-iparuzesi-ado>

Letöltve: 2025.04.20

Tesco.hu (2025): Rólunk

Elérhető: <https://tesco.hu/uzletsor/rolunk/>

Letöltve: 2025.04.24

Csomagtartó Áruház (2017): A Mercedes – Benz márka története

Elérhető: <https://www.csomagtartoaruhaz.hu/autogyarak/156-mercedes-benz-marka-tortenete>

Letöltve: 2025.04.27

TÁBLAJEGYZÉK

1. táblázat: Különbségek az I. pillér és a II. pillér között	12
2. táblázat: A vállalati funkció új helyre való költöztetéséhez egy stratégiai keret.....	14
3. táblázat: Egyszerűsített Iparüzési adó bevételi határai	22
4. táblázat: Az adókulcsok növekedése	41
5. táblázat: Összegzés az 5 vállalat adóterhelését illetően.....	42

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Magyarország 15 éves születésnapján meglévő vállalatok Magyarország szinten	25
2. ábra: A Lidl vállalkozás esetében az adókötelezettség és az adózás előtti eredmény az elmúlt 10 évre nézve.....	26
3. ábra: Adóterhelés az elmúlt 10 évre a Lidl Magyarország Kereskedelmi Betéti Társaság vállalat esetében	26
4. ábra: A LOTTE Chemical Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság esetében az adókötelezettség és az adózás előtti eredmény az elmúlt 10 évre nézve.....	29
5. ábra: Adóterhelés az elmúlt 10 évre a vállalat LOTTE Chemical Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság esetében.....	30
6. ábra: Adó kötelezettség és adózás utáni eredmény a Tesco-Global Áruházak Zártkörűen Működő Részvénytársaság esetében 2014-és 2023-as évek között	32
7. ábra: Adóterhelés a Tesco-Global Áruházak Zártkörűen Működő Részvénytársaság esetében 2014-2023-as évek között.....	33
8. ábra: A Mercedes- Benz Manufacturing Hungary Korlátolt Felelősségű Vállalat adókötelezettsége és adózás előtti eredménnyé 2014-és 2023-as évek között	36
9. ábra: Adóterhelése a Mercedes- Bens Manufacturing Hungary KFT. -nek 2014- és 2023-as évek között	37
10. ábra: A MOL Nyrt. vállalat adókötelezettsége és adózás előtti eredménye 2014 és 2023- között	39
11. ábra: Az adóterhelése a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaságnak 2014- és 2023-as évek között.....	40
12. ábra: A vállalatok adóterhelése az elmúlt 10 évben.....	42

NYILATKOZAT

__OLTI KINGA__ (név) (hallgató Neptun azonosítója: __JVL8G3__) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a diplomadolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A diplomadolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*2

Kelt: _____ 2025 _____ év _____ november _____ hó __03__ nap

belső konzulens

Hallgatók, doktoranduszok nyilatkozata mesterséges intelligencia (MI) alkalmazásáról

1. Általános adatok

Hallgató neve:	Olti Kinga
Neptun-kódja:	JVL8G3
Képzési szint (a megfelelőt jelölje X-szel):	☐ BSc/BA ☒ MSc/MA ☐ Doktori (PhD) ☐ Egyéb:
Tantárgy neve/kódja*:	Pénzügy Mesterképzés
A munka címe:	Magyarországi nagyvállalatok adóterhelésének vizsgálata a globális minimumadó tükrében

* doktori értekezés esetén nem kitöltendő

2. Nyilatkozat az MI használatáról

Alulírott, etikai felelősségem teljes tudatában az alábbi nyilatkozatot teszem:

(Kérjük, válasszon egyet az alábbi lehetőségek közül!)

- A) Nem alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.
(Amennyiben ezt jelölte, a további táblázatok kitöltése nem szükséges.)
- B) Alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.
(Kérjük, töltsse ki a vonatkozó táblázatokat!)

3. A mesterséges intelligencia használatának részletezése

I. TÁBLÁZAT: Asszisztensi vagy kisebb mértékű felhasználás (pl. fordítás, nyelvi korrektúra, ötletelés stb.)

(Ezen felhasználások esetében a konkrét promptok és válaszok csatolása nem szükséges.)

A felhasználás célja	Alkalmazott MI-eszköz neve és verziója	Érintett rész (ha nem a szöveg egészére vonatkozik)
Angol nyelvről való fordítás	ChatGPT	Az angol források nagy része

II. TÁBLÁZAT: Jelentős tartalmi hozzájárulás (pl. egy teljes ábra vagy egy hosszabb szövegrész generálása)

(Ezekben az esetekben a felhasznált kulcsfontosságú promptok és az MI által adott nyers válaszok dokumentálása és a munka mellékletében való csatolása szükséges.)

A felhasználás célja	Alkalmazott eszköz verziója, elérhetősége	MI-neve,	Az érintett fejezet / ábra / táblázat pontos sorszáma	A prompt-naplót tartalmazó melléklet bejegyzésnek sorszáma

3/A. Oktató által előírt kiegészítő szabályok (ha vannak)

Amennyiben az adott tantárgy oktatója vagy témavezetője az MI-eszközök használatára vonatkozóan külön szabályokat vagy elvárásokat határozott meg, kérjük, az alábbi mezőben foglalja össze ezeket:

Pl. az MI használatának tilalma bizonyos feladattípusokra; csak konkrét eszköz használata engedélyezett; eltérő hivatkozási elvárások; dokumentációs forma stb.

Oktató vagy témavezető által előírt szabályok:

.....

.....

.....

.....

4. Minden hallgatóra vonatkozó nyilatkozat:

Kijelentem, hogy az MI által esetlegesen generált tartalmakat minden esetben kritikailag felülvizsgáltam, szerkesztettem és a munkába illesztettem. A leadott munka minden eleméért, annak eredetiségéért és tudományos helytállóságáért teljes körű felelősséget vállalok. Tudomásul veszem, hogy a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem a benyújtott munkát mesterséges intelligencia detektorral ellenőrizheti, és eljárást kezdeményezhet, amennyiben a nyilatkozatom valótlan vagy hiányos.

Kelt: *Cseprenecz*....., 2025. *október*..... hó *27.* nap

.....
OKT: K

Hallgató aláírása

.....
[Handwritten Signature]

Konzulens/Témavezető aláírása

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

6.13. sz. függeléke: A MATE egységes szakdolgozat / diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója

4.2. sz. mellélete: Nyilatkozat a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről (módosítva: 2025. október 16.)

NYILATKOZAT

a diplomadolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Olti Kinga
A Hallgató Neptun kódja: JVL8G3
A dolgozat címe: Magyarországi nagyvállalatok adóterhelésének vizsgálata a globális minimumadó tükrében
A megjelenés éve: 2025
A konzulens intézetének neve: Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
A konzulens tanszékének a neve: Kaposvári Campus

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem. Továbbá kijelentem, hogy a dolgozat elkészítése során alkalmazott mesterséges intelligencia-eszközök (pl. szövegenerálás, nyelvi javítás, fordítás, adatelemzés) használata nem helyettesítette a saját kutatási és alkotói munkámat, azok alkalmazását a források között vagy a módszertani részben feltüntettem, és a szakmai-etikai elvárásoknak megfelelően jártam el.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelté után

nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2025 év október hó 27 nap

Hallgató aláírása